

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTI HUZURIDAGI STATISTIKA AGENTLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDAGI KORXONA VA TASHKILOTLAR DEMOGRAFIYASI BO'YICHA

*2023- yil 1- noyabr holatiga ko'ra
(fermer va dehqon xo'jaliklarisiz)*

*Ma'lumotlar O'zbekiston Respublikasi
Adliya vazirligi Davlat xizmatlari markazi
ma'lumotlar bazasi asosida shakllantirildi*

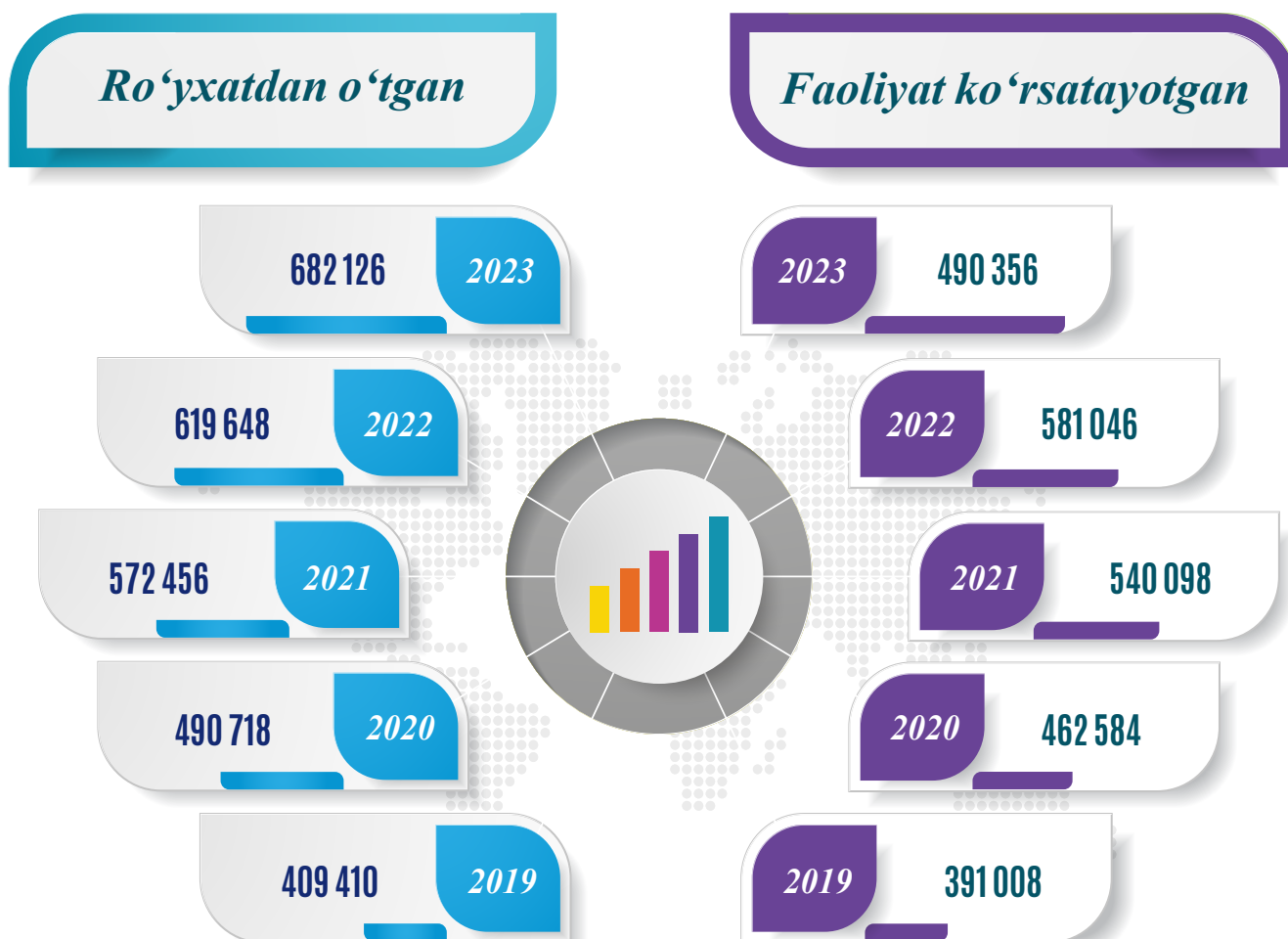
Korxona va tashkilotlar to'g'risida umumiy ma'lumotlar fermer va dehqon xo'jaliklaridan tashqari, 1- noyabr holatiga ko'ra

So'nggi yillarda hukumatimiz tomonidan mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish, faol tadbirkorlik, innovatsion g'oyalar va bunyodkorlik salohiyatini qo'llab-quvvatlash orqali aholiga munosib hayot sharoitlarini yaratish, ishbilarmonlik muhitini yaxshilash, bandlikni ta'minlash bo'yicha keng ko'lamli ishlar amalga oshirib kelinmoqda.

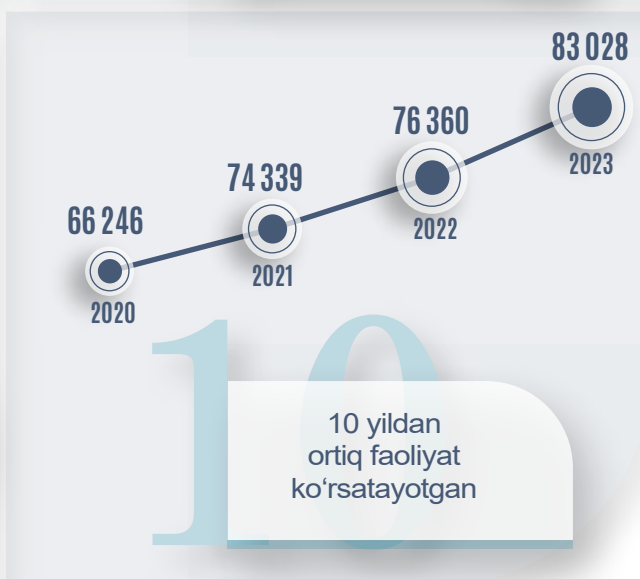
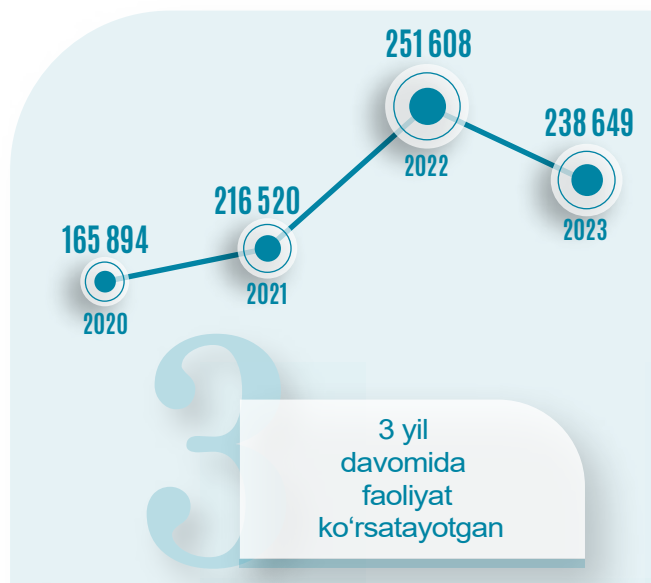
Xususan, kichik biznes va xususiy tadbirkorlik mamlakatimiz iqtisodiyotining asosiy bo'g'ini hisoblanib, bugungi kunda mazkur sohani jadallik bilan rivojlantirish, tadbirkorlar faoliyatini qo'llab-quvvatlash, ularning safini yanada kengaytirish va rag'batlantirish bo'yicha keng ko'lamli ishlar amalga oshirilyapti.

Jumladan, **2023- yil 1-noyabr** holatiga respublikada faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning soni fermer va dehqon xo'jaliklaridan tashqari **490,4** mingtani tashkil etdi, ulardan **422,6** mingtasi kichik korxona va mikrofirmalar.

Shuningdek, ushbu davrga **682,1** mingta korxona ro'yxatdan o'tib, o'tgan yilning mos davriga nisbatan o'sish sur'ati **110,1 %** ni tashkil etdi.

Bugungi kunda mamlakatimizda xususiy mulk, kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirish, bu yo'ldagi to'siq va g'ovlarni bartaraf etish maqsadida, uzoqni ko'zlab olib borilayotgan islohotlar samarasi milliy iqtisodiyotimizning chinakam tayanchiga aylandi.

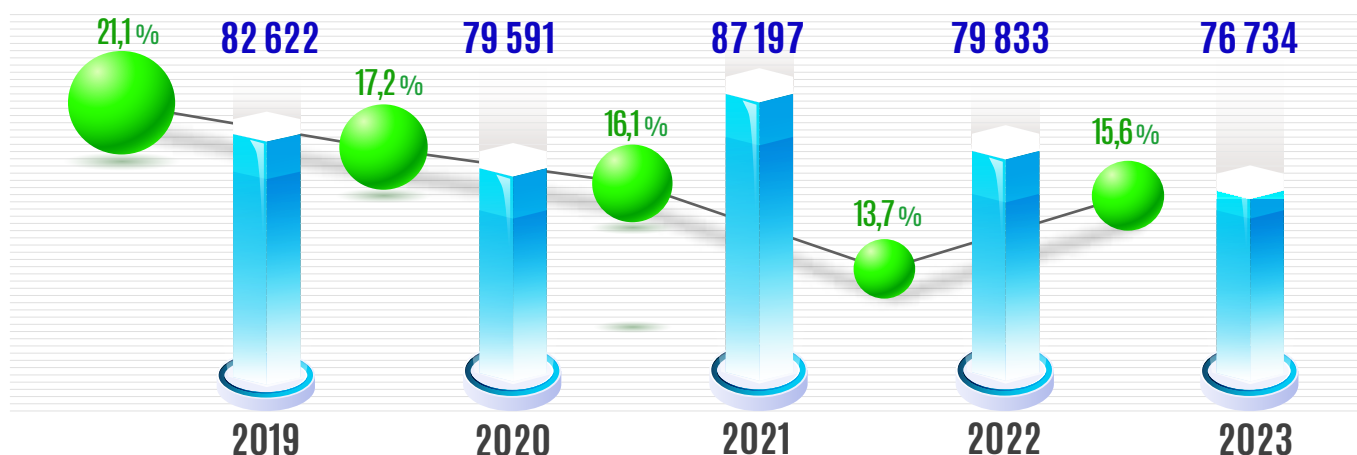
Xususan, **2023-yil 1-yanvar** holatiga respublikada faoliyat ko'rsatayotgan tadbirkorlik subyektlarining soni (fermer va dehqon xo'jaliklaridan tashqari) **527,2** mingtani tashkil etdi. Ulardan **3 yil** davomida faoliyat ko'rsatayotgan tadbirkorlik subyektlarining soni **238,6** mingtani, **5 yil** davomida **118,8** mingtani, **10 yil** davomida **86,7** mingtani va **10 yildan** ortiq davr davomida **83,0** mingtani tashkil qildi.

Hududlar kesimida jami faoliyat ko'rsatayotgan tadbirkorlik subyektlari soniga nisbatan **10 yildan** ortiq davrda faoliyat ko'rsatayotgan tadbirkorlik subyektlarining eng yuqori ulushlari Sirdaryo (**18,2 %**), Andijon (**18,0 %**), Farg'ona (**17,4 %**), Qashqadaryo (**17,1 %**) viloyatlari va Toshkent shahrida (**17,4 %**) qayd etildi.

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar to'g'risida ma'lumotlar
2023- yil yanvar-oktabr holatiga ko'ra, birlikda

Yillar kesimida soni

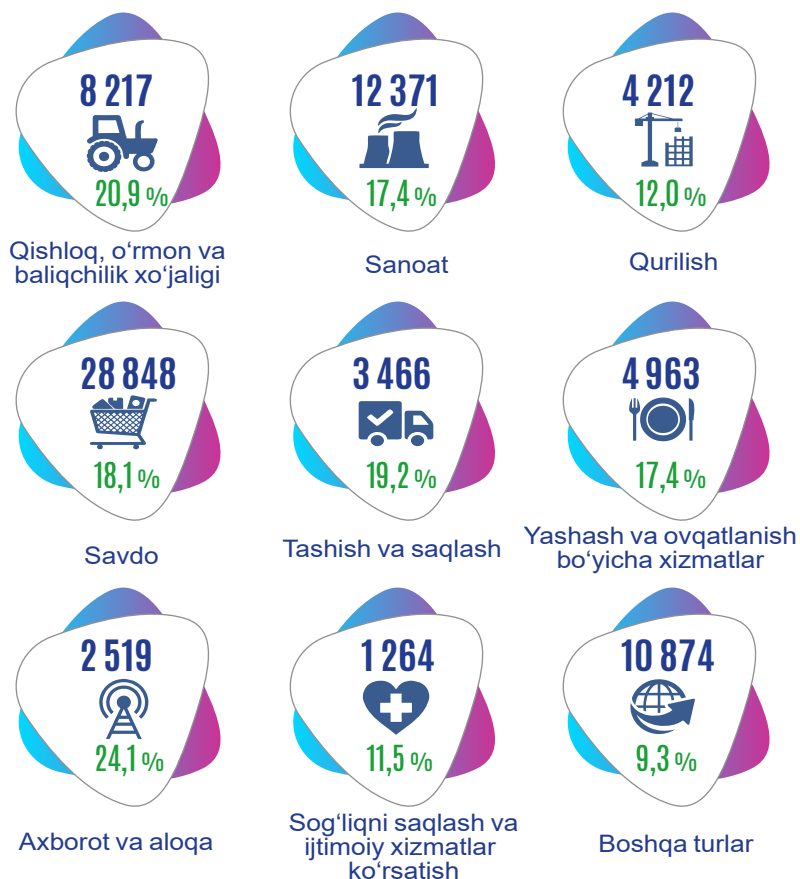
Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko'rsatayotganlarga nisbati

Hududlar kesimida

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

14 341	Toshkent sh.	14,6 %
7 081	Farg'ona v.	16,4 %
6 867	Samarqand v.	15,6 %
6 121	Toshkent v.	13,4 %
5 697	Xorazm v.	20,6 %
5 517	Qoraqalpog'iston R.	21,5 %
5 447	Qashqadaryo v.	15,9 %
5 063	Buxoro v.	16,1 %
4 081	Namangan v.	14,6 %
3 955	Jizzax v.	19,2 %
3 762	Andijon v.	12,5 %
3 423	Surxondaryo v.	13,3 %
3 377	Navoiy v.	15,2 %
2 002	Sirdaryo v.	14,6 %

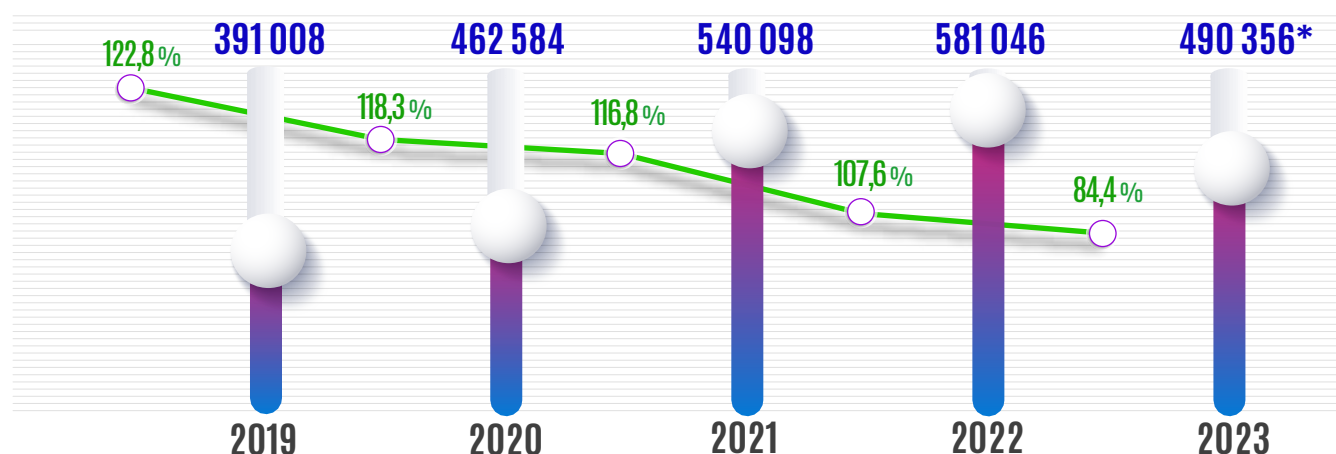
Joriy yilning **yanvar-oktabr** oylarida respublikada yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar soni **76,7** mingtani tashkil etdi.

Hududlar kesimida yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar soni o'tgan yilning mos davriga nisbatan sezilarli o'sishi kuzatilmoqda. Jumladan: Qoraqalpog'iston Respublikasida (**1 784** taga), Buxoro viloyatida (**1 162** taga) va Toshkent shahrida (**1 106** taga) o'sish mavjud. Tarmoqlar kesimida esa eng yuqori ko'rsatkichni tashish va saqlash xizmatlari (**671** tani) hamda axborot va aloqa sohalari (**352** tani) tashkil etdi.

2023- yil 1- noyabr holatiga ko'ra, birlikda

Yillar kesimida soni

Yillar kesimida o'sish, kamayish sur'ati

Hududlar kesimida

Toshkent sh.	98 235
Toshkent v.	45 582
Samarqand v.	43 968
Farg'ona v.	43 062
Qashqadaryo v.	34 330
Buxoro v.	31 404
Andijon v.	30 072
Namangan v.	27 978
Xorazm v.	27 655
Surxondaryo v.	25 714
Qoraqalpog'iston R.	25 699
Navoiy v.	22 272
Jizzax v.	20 647
Sirdaryo v.	13 738

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

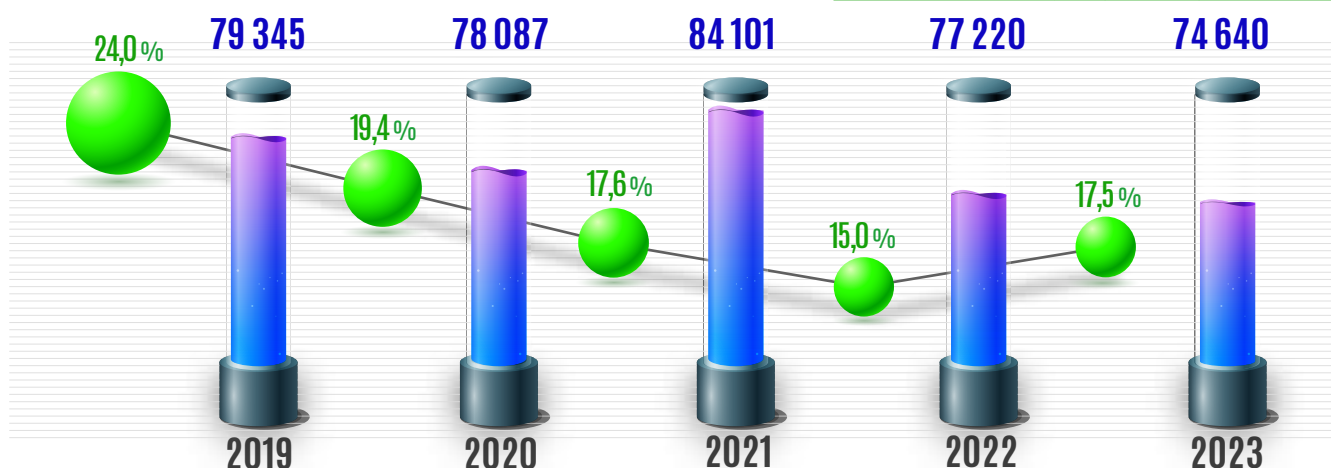

Faoliyat ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni **2023-yil 1-noyabr** holatiga **490,4** mingtaga yetib, **2019- yil**ning mos davriga nisbatan o'sish sur'ati **125,4** foizni tashkil etdi.

Ularning iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha taqsimlanishi (umumiy sonidagi ulushi) quyidagicha bo'ldi: savdo – **32,6** %, sanoat – **14,5** %, qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi – **8,0** %, qurilish – **7,2** %, hududiy kesimda eng ko'p Toshkent shahrida **20,0** %, Toshkent – **9,3** %, Samarqand – **9,0** %, Farg'ona viloyatlarida – **8,8** % va Qashqadaryoda – **7,0** % faoliyat ko'rsatmoqda.

2023- yil yanvar-oktabr holatiga ko'ra, birlikda

Yillar kesimida soni

Hududlar kesimida

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Davlatimiz tomonidan tadbirkorlik subyektlariga qulay shart-sharoitlar yaratib borish bo'yicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar natijasida ularning yildan-yilga investitsiya va ishbilarmonlik muhiti yaxshilanib borayotgani namoyon bo'lmoqda. **2023- yil yanvar-oktabr** oylarida yangi tashkil etilgan tadbirkorlik subyektlari soni **74 640** ta bo'lib, shundan:

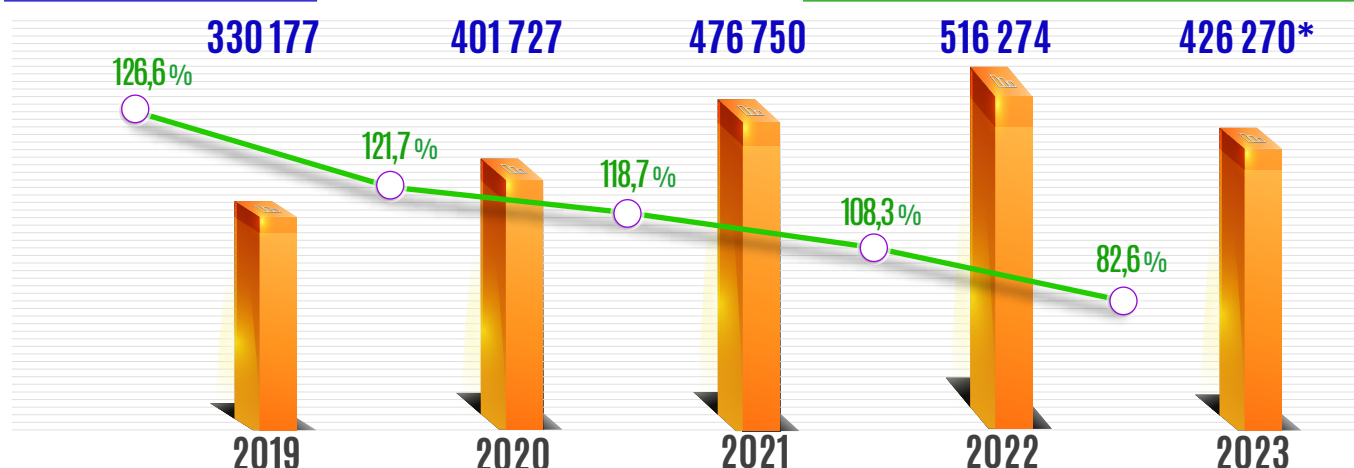
- mikrofirmalar va kichik korxonalar **74 331** ta;
- yirik korxonalar **309** tani tashkil etdi.

2023- yil 1- noyabr holatiga ko'ra, birlikda

Yillar kesimida soni

Yillar kesimida o'sish, kamayish sur'ati

Hududlar kesimida

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Toshkent sh.	88 314
Toshkent v.	39 601
Samarqand v.	38 118
Farg'ona v.	36 968
Qashqadaryo v.	29 421
Buxoro v.	27 968
Andijon v.	24 863
Xorazm v.	24 555
Namangan v.	23 659
Qoraqalpog'iston R.	21 924
Surxondaryo v.	21 761
Navoiy v.	20 033
Jizzax v.	17 489
Sirdaryo v.	11 596

Qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi

Sanoat

Qurilish

Savdo

Tashish va saqlash

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar

Axborot va aloqa

Sog'liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish

Boshqa turlar

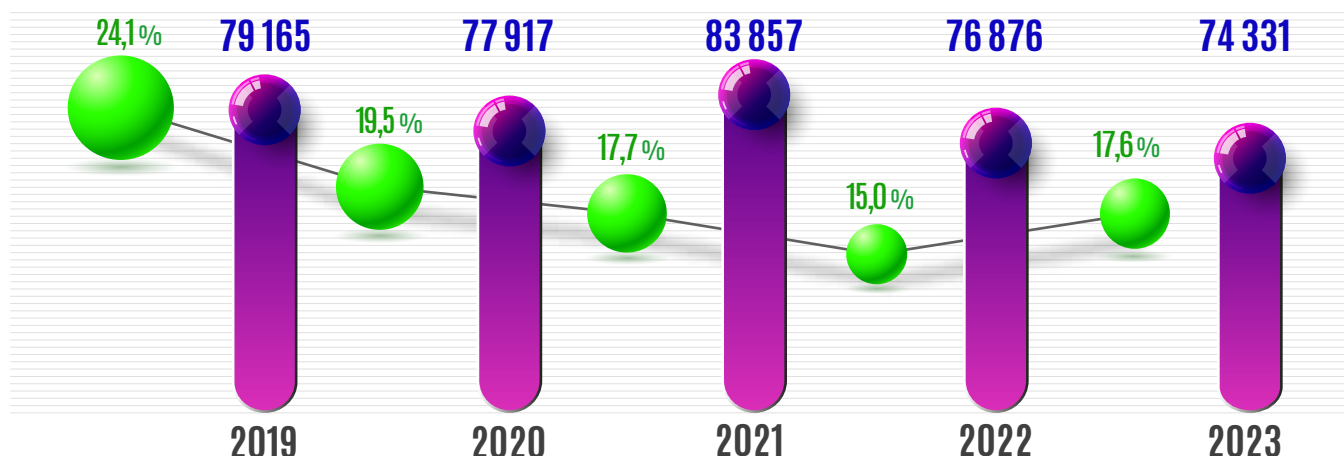
Faoliyat ko'rsatayotgan tadbirkorlik subyektlari soni **2023-yil 1-noyabr** holatiga **426,3** mingtaga yetib, **2019- yilning** mos davriga nisbatan o'sish sur'ati **129,1** foizni tashkil etdi.

Ularning iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha taqsimlanishi (umumiy sonidagi ulushi) quyidagicha bo'ldi: savdo – **37,5 %**, sanoat – **16,6 %**, qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi – **9,1 %**, qurilish – **8,2 %**, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar – **6,7 %**, tashish va saqlash – **4,2 %**, axborot va aloqa – **2,4 %**, sog'liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish – **2,2 %**, boshqa turlari – **13,1 %** ni tashkil etdi.

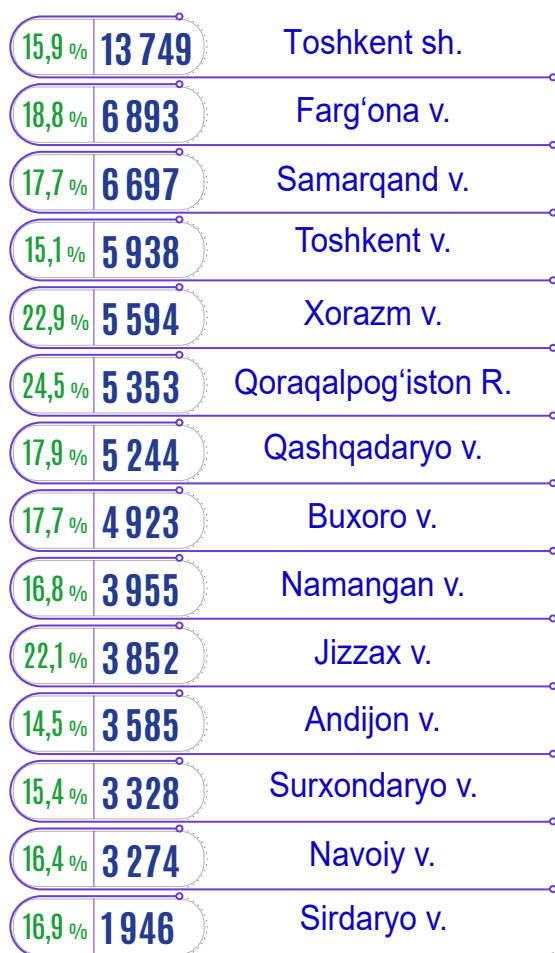
2023- yil yanvar-oktabr holatiga ko'ra, birlikda

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko'rsatayotganlarga nisbati

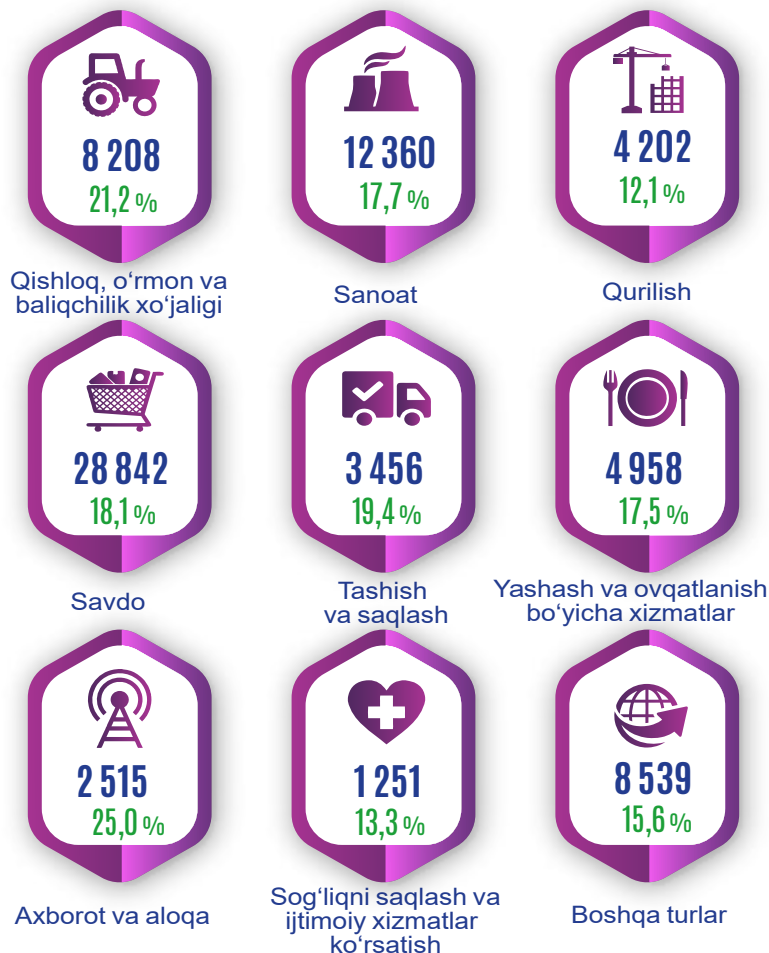
Yillar kesimida soni

Hududlar kesimida

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

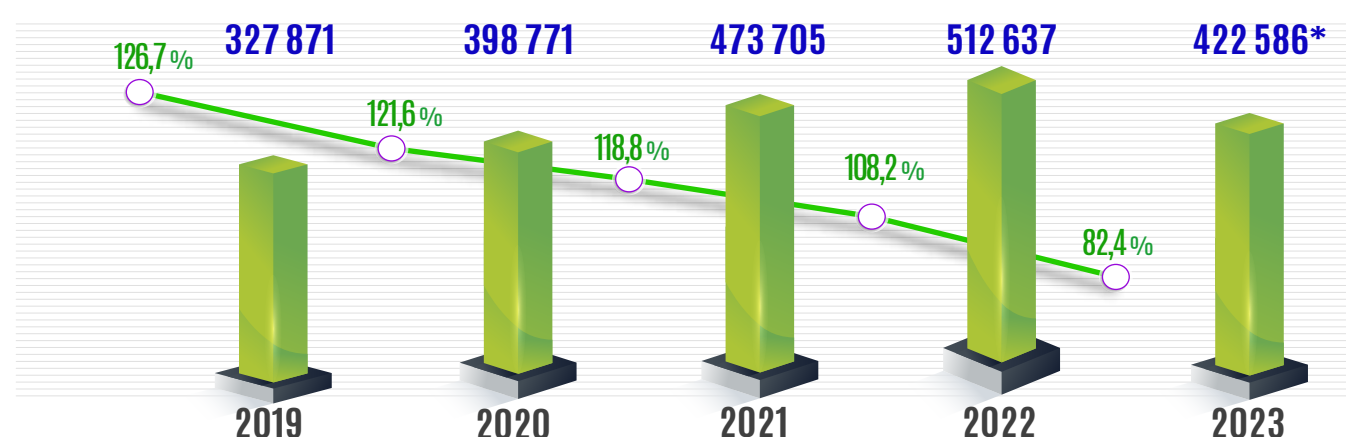
Mamlakat iqtisodiyotining "sog'lomligi"ni baholashning muhim omili – kichik biznes subyektlarining samarali faoliyat ko'rsatishi bo'lib, bu uning moslashuvchanligi va doimiy o'zgaruvchan iqtisodiy vaziyatlarga moslasha olish ko'rsatkichidir.

Shunda, **2023-yil yanvar-oktabr** oylarida tashish va saqlash sohasida yangi tashkil etilgan kichik biznes subyektlari soni **2022- yilning** mos davriga nisbatan **2 785** tadan **3 456** taga (o'sish **671** taga), axborot va aloqa **2 156** tadan **2 515** taga (o'sish **359** taga) ko'paydi.

2023- yil 1- noyabr holatiga ko'ra, birlikda

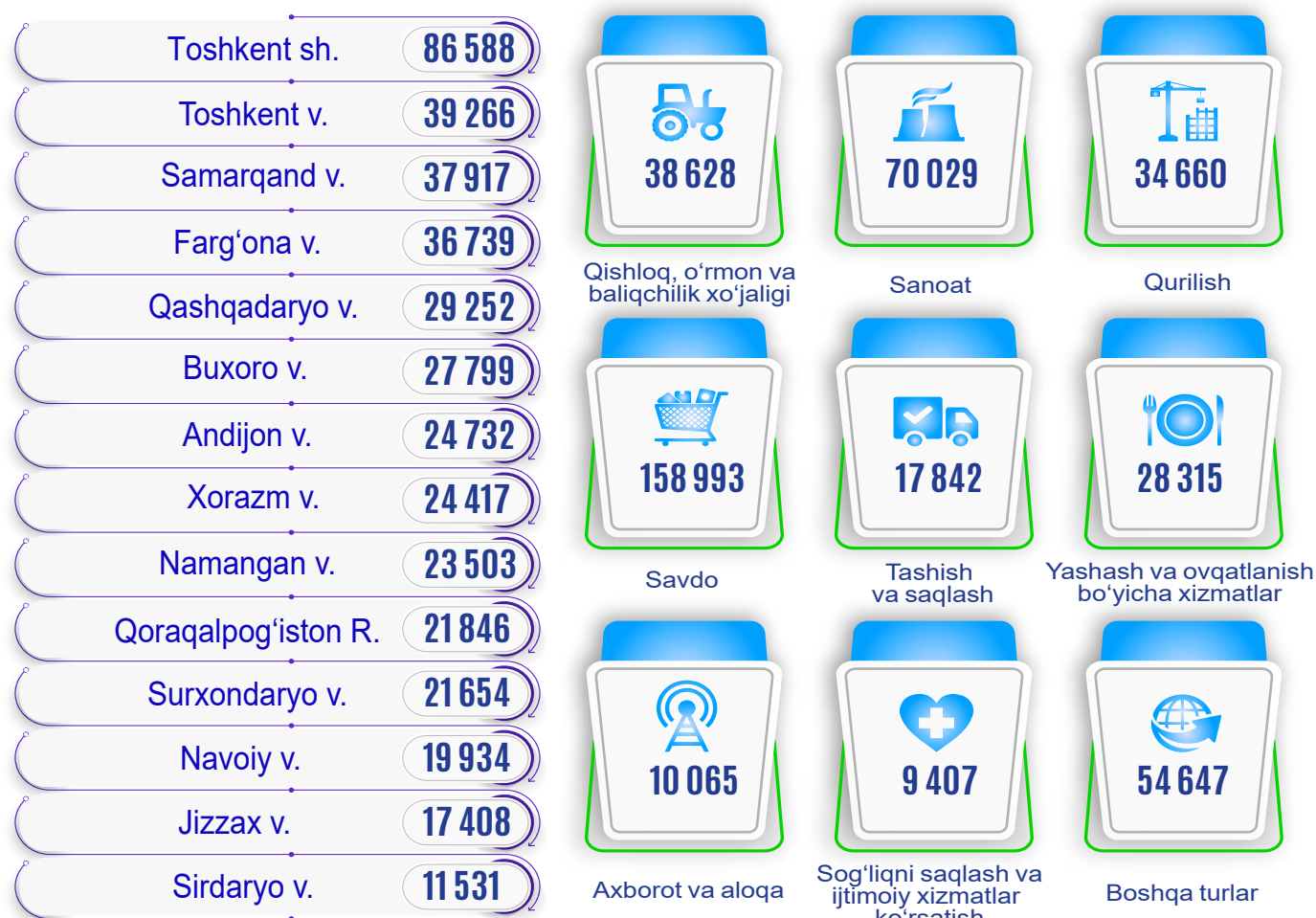
Yillar kesimida soni

Yillar kesimida o'sish, kamayish sur'ati

Hududlar kesimida

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

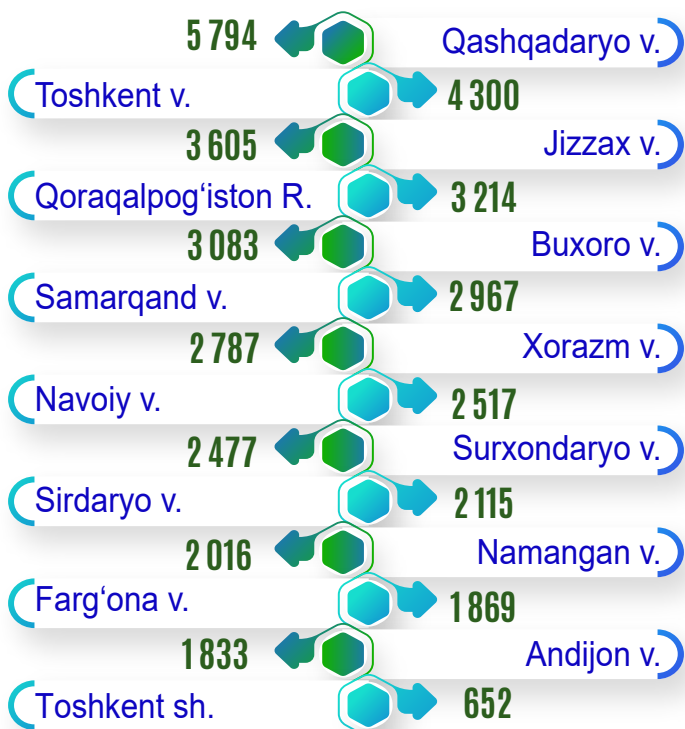

Hududiy kesimda eng ko'p kichik biznes subyektlari Toshkent shahrida (20,5 %), Toshkent (9,3 %), Samarqand (9,0 %), Farg'ona (8,7 %) va Qashqadaryo (6,9 foiz) viloyatlarida faoliyat ko'rsatmoqda. Ushbu hududlarda jami kichik biznes subyektlari sonining 50 % dan ortig'i faoliyat ko'rsatmoqda.

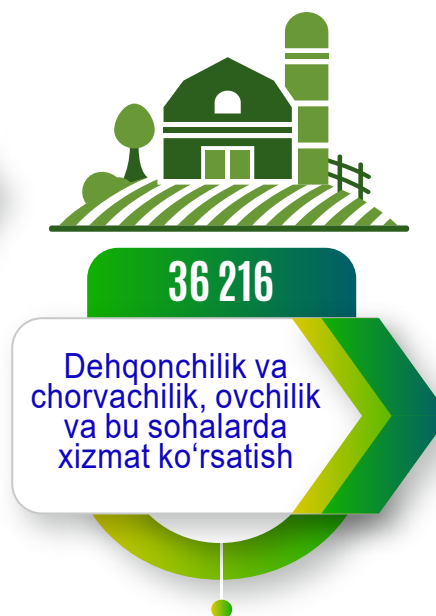
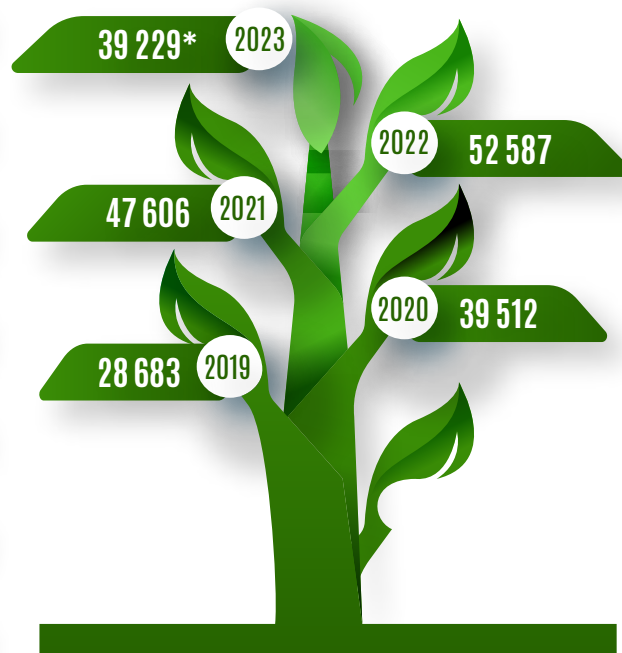
Ma'lumki, ayni paytda kichik biznes subyektlari iqtisodiyotning deyarli barcha tarmoqlarida ilg'or faoliyat yuritmoqda.

**Qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligida faoliyat
ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlar to'g'risida ma'lumotlar**
2023- yil 1- noyabr holatiga ko'ra, birlikda

Hududlar kesimida

Yillar kesimida soni

O'zbekiston Respublikasida mamlakatning oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashga qaratilgan qishloq xo'jaligini rivojlantirishning chuqur o'ylangan strategiyasi izchil amalga oshirilmoqda.

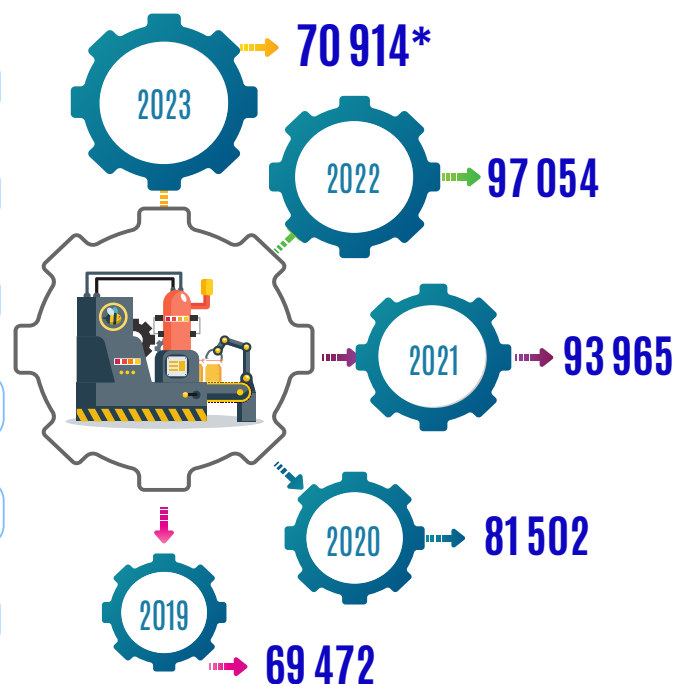
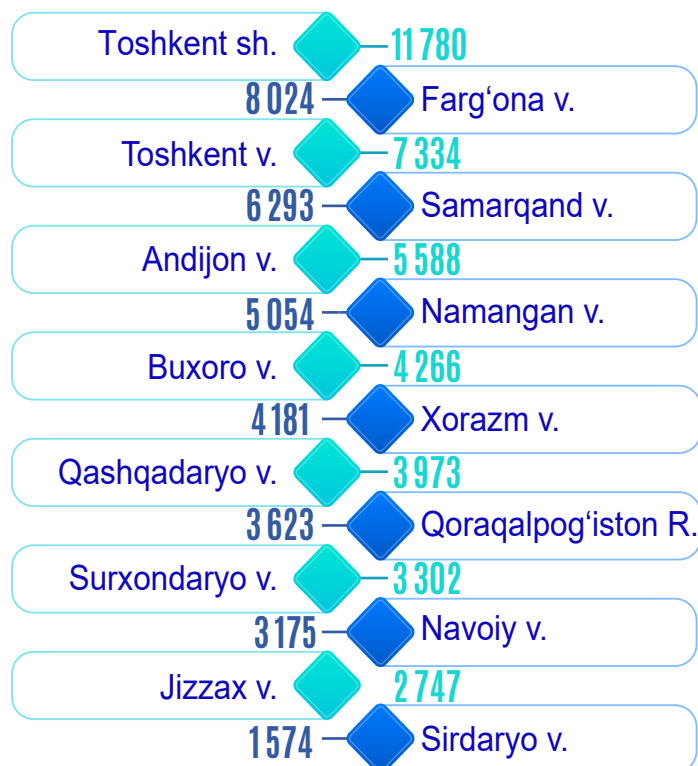
Davlatimiz iqtisodiy va ijtimoiy islohotlarining muhim tarkibiy qismlaridan biri meva-sabzavot yetishtirishga qaratilgan. Bunday yondashuv aholi ehtiyojlarini to'liq ta'minlash, ularning salomatligini saqlash va bandlik shart-sharoitlarini yaratishda asosiy yo'nalishlardan biriga aylandi.

2023- yil 1- noyabr holatiga ko'ra, birlikda

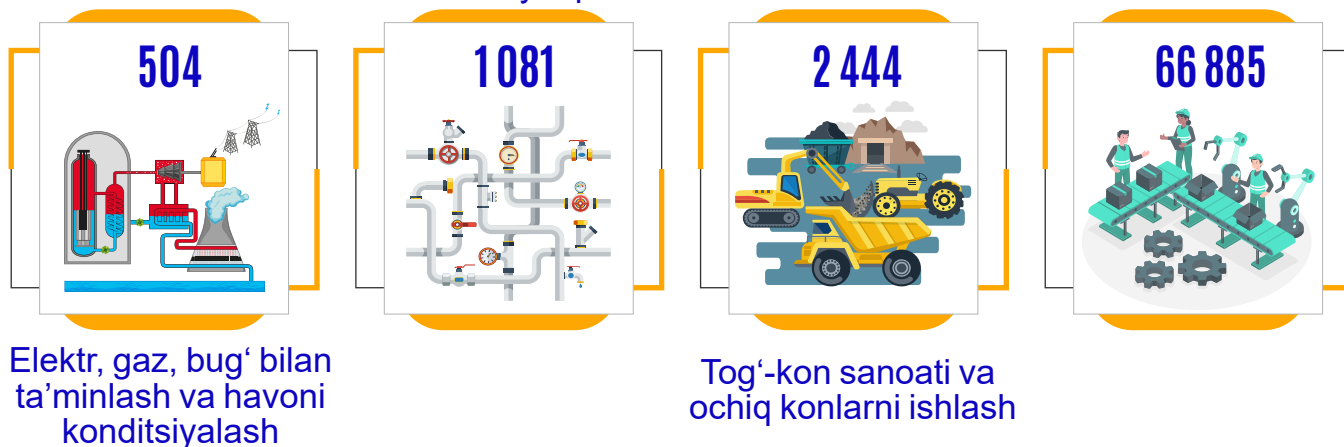
Hududlar kesimida

Yillar kesimida soni

Suv bilan ta'minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig'ish va utilizatsiya qilish

Ishlab chiqarish sanoati

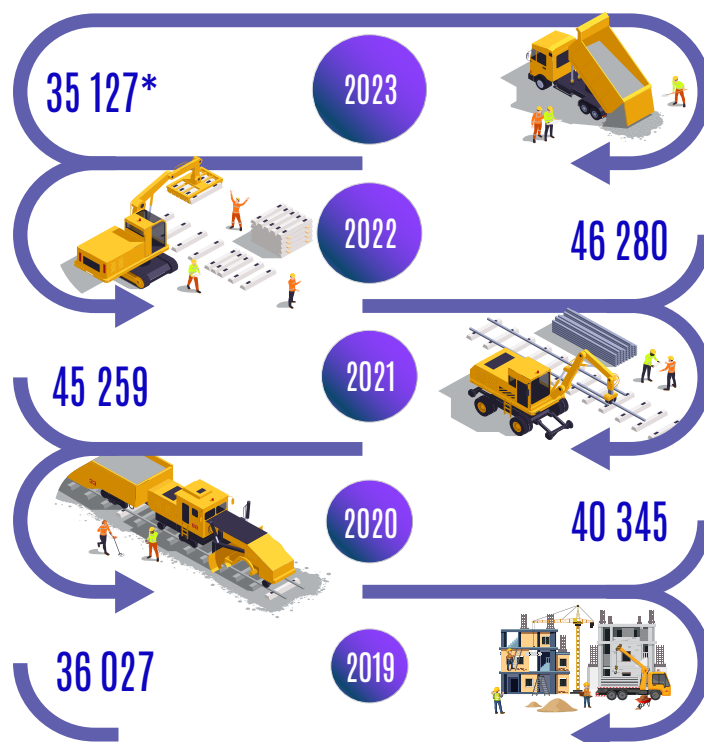
Sanoat tarmog'i iqtisodiy tarmoqlar ichida eng yuqori salohiyatga ega bo'lgan tarmoqlardan hisoblanadi.

Sanoat korxonalari soni jami korxona va tashkilotlarning **14,5 %** ulushini tashkil etdi. Shundan – **94,3 %** ini ishlab chiqarish sanoati, **3,5 %** ini tog'-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash, **1,5 %** ini suv bilan ta'minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig'ish va utilizatsiya qilish va **0,7 %** ini elektr, gaz bug' bilan ta'minlash va havoni konditsiyalash tashkil etgan.

2023- yil 1- noyabr holatiga ko'ra, birlikda

Hududlar kesimida

Yillar kesimida soni

5 436

Fuqarolik
obyektlarini qurish

10 684

Ixtisoslashtirilgan
qurilish ishlari

19 007

Bino va
inshootlar qurish

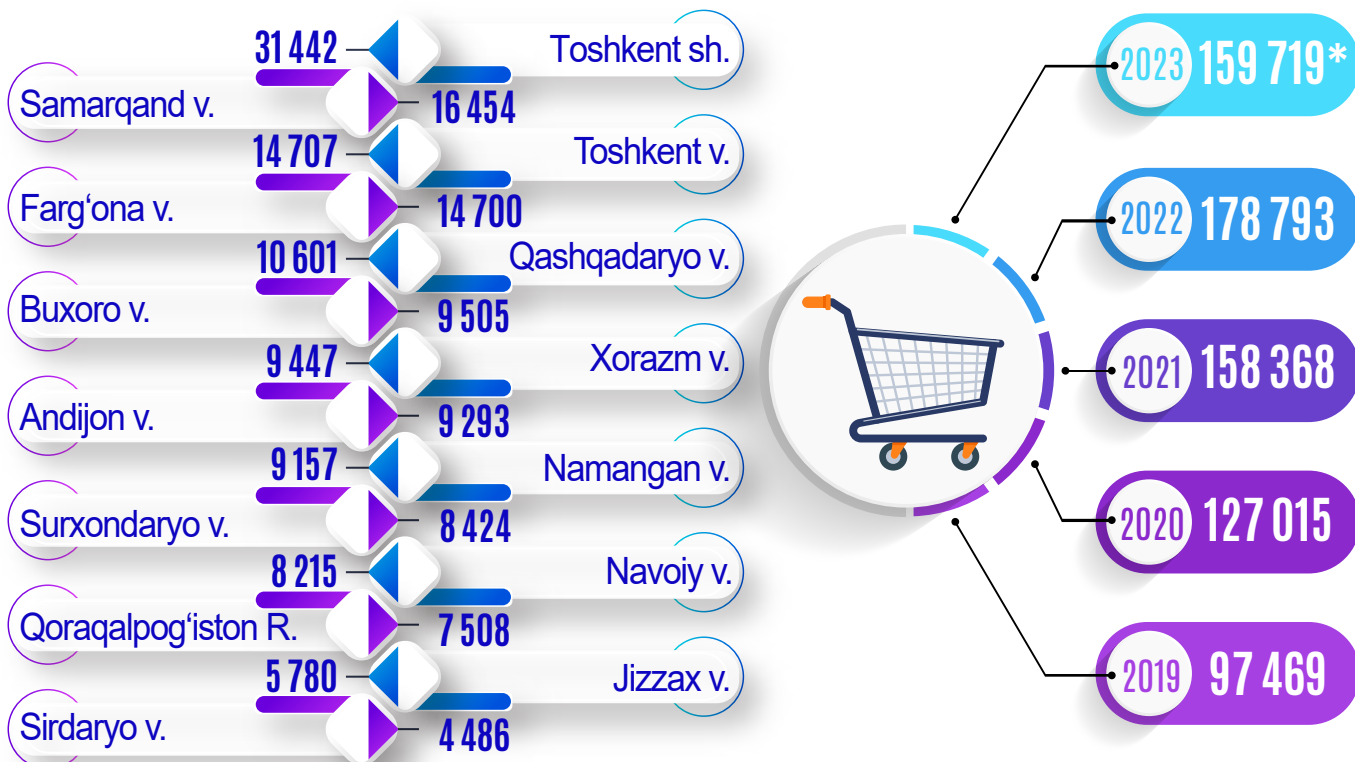
O'zbekistonda qurilish sohasi iqtisodiyotning ustuvor tarmog'i sifatida belgilangan. Qurilish sohasining yo'nalishlari bo'yicha o'tkazilgan tahlil shuni ko'rsatdiki:

- binolar va inshootlar qurish yo'nalishidagi korxonalar soni **54,1 %** ulushni tashkil etdi;
- ixtisoslashtirilgan qurilish ishlari yo'nalishidagi korxonalar soni **30,4 %** ulushni
- fuqarolik obyektlarini qurish yo'nalishidagi korxonalar soni esa **15,5 %** ulushni tashkil etdi.

2023- yil 1- noyabr holatiga ko'ra, birlikda

Hududlar kesimida

Yillar kesimida soni

Tahlillar shuni ko'rsatdiki, respublikada faoliyat ko'rsatayotgan har uchinchi korxona savdo sohasida faoliyat yuritadi, ularning **99,5 %** i yoki **159,0** mingtasi kichik biznes subyektlariga to'g'ri keladi.

Savdo sohasining yo'nalishlar bo'yicha taqsimoti quyidagicha:

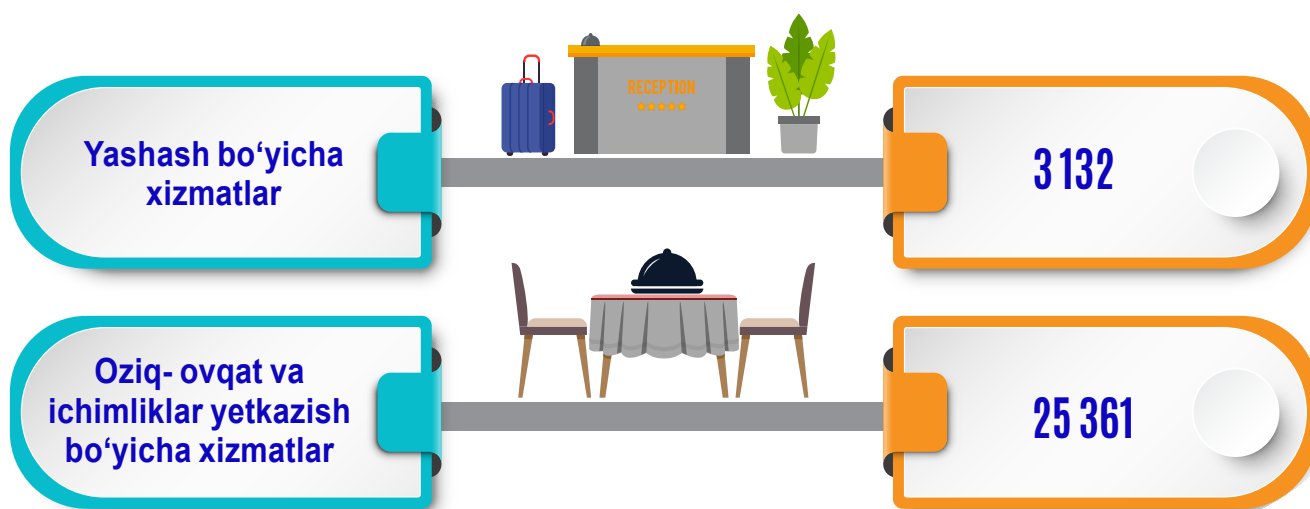
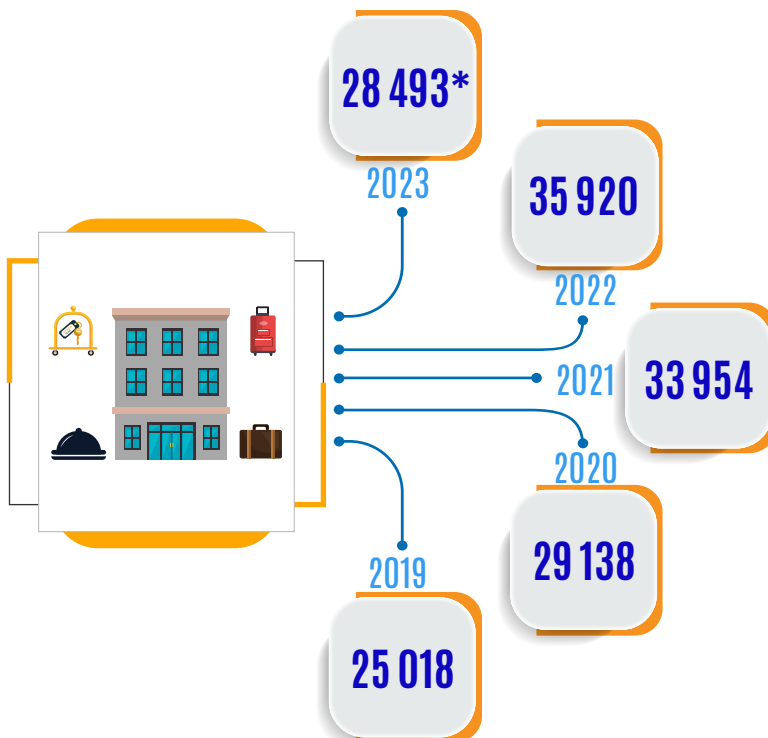
- avtomobil va motosikllar savdosidan tashqari chakana savdo yo'nalishi **60,6 %** ulushni tashkil etdi;
- avtomobil va motosikllar savdosidan tashqari ulgurji savdo yo'nalishida **30,4 %** ulushni tashkil etdi;
- avtomobil va motosikllarning ulgurji va chakana savdosi va ularni ta'mirlash yo'nalishi **9,0 %** ulushni tashkil etdi.

2023-yil 1-noyabr holatiga ko'ra, birlikda

Hududlar kesimida

Yillar kesimida soni

Toshkent sh.	5 503
Samarqand v.	3 404
Toshkent v.	3 134
Buxoro v.	2 238
Farg'ona v.	2 208
Xorazm v.	1 672
Qashqadaryo v.	1 662
Surxondaryo v.	1 552
Qoraqalpog'iston R.	1 348
Namangan v.	1 319
Navoiy v.	1 292
Andijon v.	1 238
Jizzax v.	1 231
Sirdaryo v.	692

2023-yil 1-noyabr holatiga ko'ra, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar o'sish sur'ati **2019-yil**ning mos davriga nisbatan **113,9 %** ni tashkil etdi. Ushbu xizmatlar sohasi tahlili shuni ko'rsatdiki:

- mehmonxonalar, turistik oromgo'klar, dam olish va ko'ngilochar parklar yashash bo'yicha xizmatlar yo'nalishining asosiy faoliyati hisoblanib, **2023-yil 1-noyabr** holatiga ko'ra, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlarning **11,0 %** ulushini tashkil etdi;

- restoran va buyurtma bo'yicha oziq-ovqat va ovqat mahsulotlarini yetkazish, oziq-ovqat va ichimliklar yetkazish bo'yicha xizmatlar yo'nalishining asosi hisoblanib, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar sohasining **89,0 %** ulushini tashkil etdi.

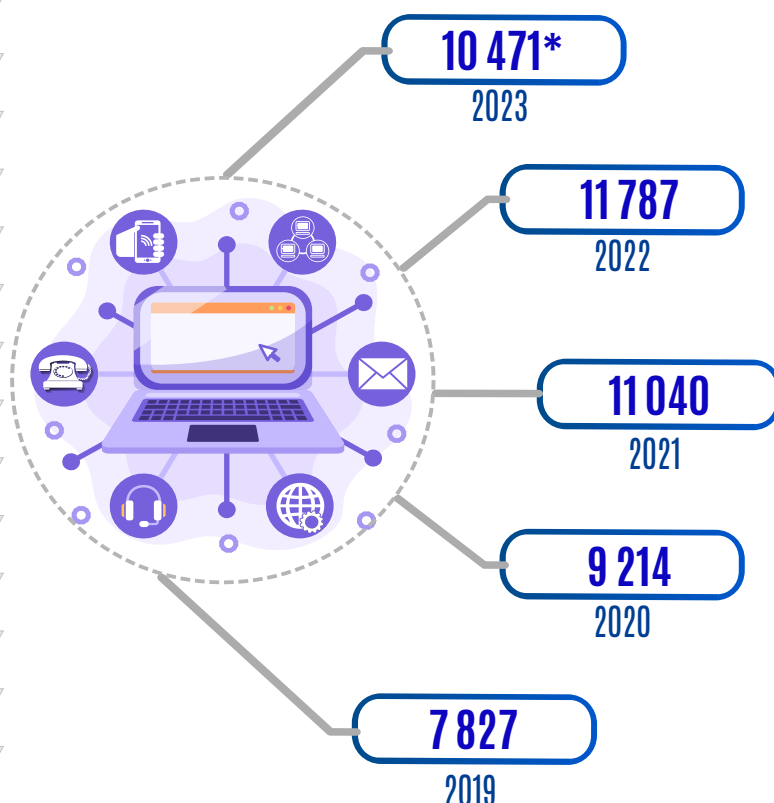

2023-yil 1-noyabr holatiga ko'ra, birlikda

Hududlar kesimida

Toshkent sh.	4 756
Farg'ona v.	908
Samarqand v.	656
Toshkent v.	630
Qoraqalpog'iston R.	468
Andijon v.	429
Qashqadaryo v.	420
Namangan v.	402
Xorazm v.	396
Buxoro v.	355
Surxondaryo v.	350
Navoiy v.	274
Jizzax v.	252
Sirdaryo v.	175

Yillar kesimida soni

Kino-videofilmlar,
televizion dasturlar,
fonogrammalar va musiqali
yozuvlarni ishlab chiqish

Dasturlar yaratish bo'yicha
faoliyat va teleko'rsatuv va
radioeshittirish

Kompyuter dasturlashtirish,
maslahat berish va boshqa
yordamchi xizmatlar

Noshirlik faoliyati

Aloqa

Axborot xizmati
ko'rsatish sohasidagi
faoliyat

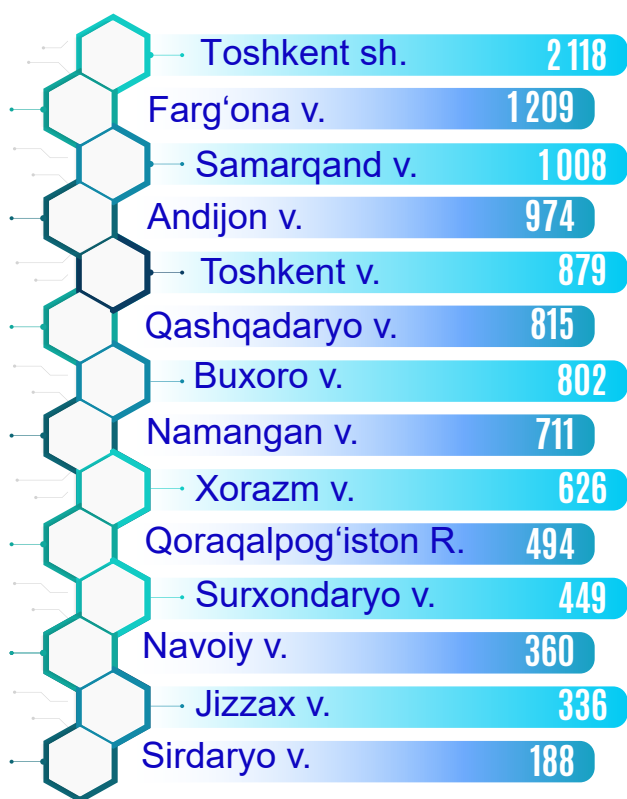
2023-yil 1-noyabr holatiga ko'ra noshirlik faoliyati, kino-videofilmlar, televizion dasturlar, fonogrammalar va musiqali yozuvlarni ishlab chiqish yo'nalishlarida faoliyat ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni axborot va aloqa sohasining **20,9 %** ini tashkil etdi.

Dasturlar yaratish bo'yicha faoliyat va teleko'rsatuv va radioeshittirishlar hamda aloqa yo'nalishlaridagi korxonalar soni axborot va aloqa sohasining **25,1 %** ini tashkil etdi.

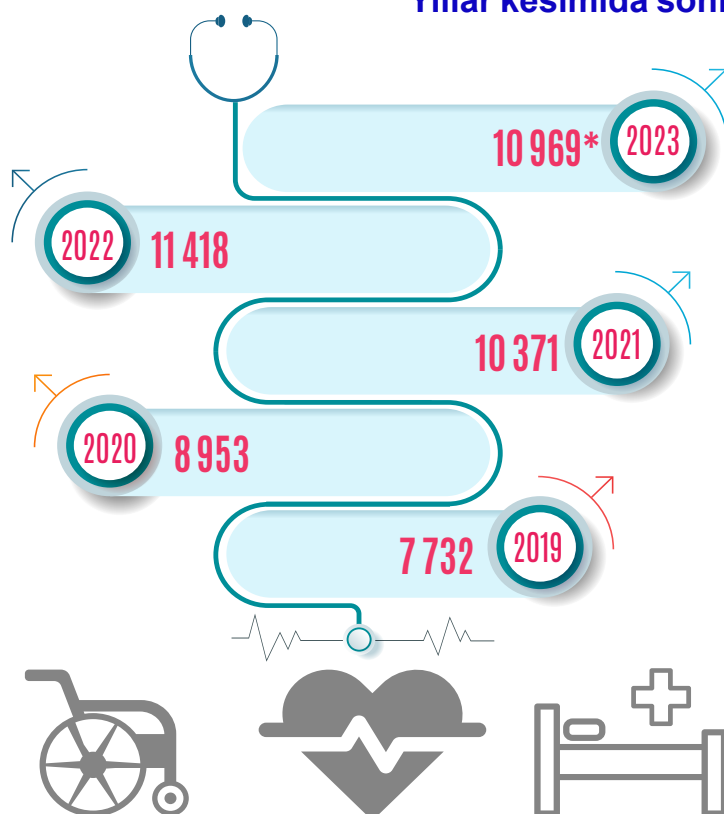
Kompyuter dasturlashtirish va axborot xizmati ko'rsatish yo'nalishlarida esa korxonalar soni, axborot va aloqa sohasidagi korxona va tashkilotlarning **54,0 %** ini tashkil etdi.

2023- yil 1- noyabr holatiga ko'ra, birlikda

Hududlar kesimida

Yillar kesimida soni

Sog'liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan jami korxona va tashkilotlar sonining salmoqli qismi – **9 521** ta yoki **86,8 %** ulushi tadbirkorlik subyektlari hissasiga to'g'ri kelgan.

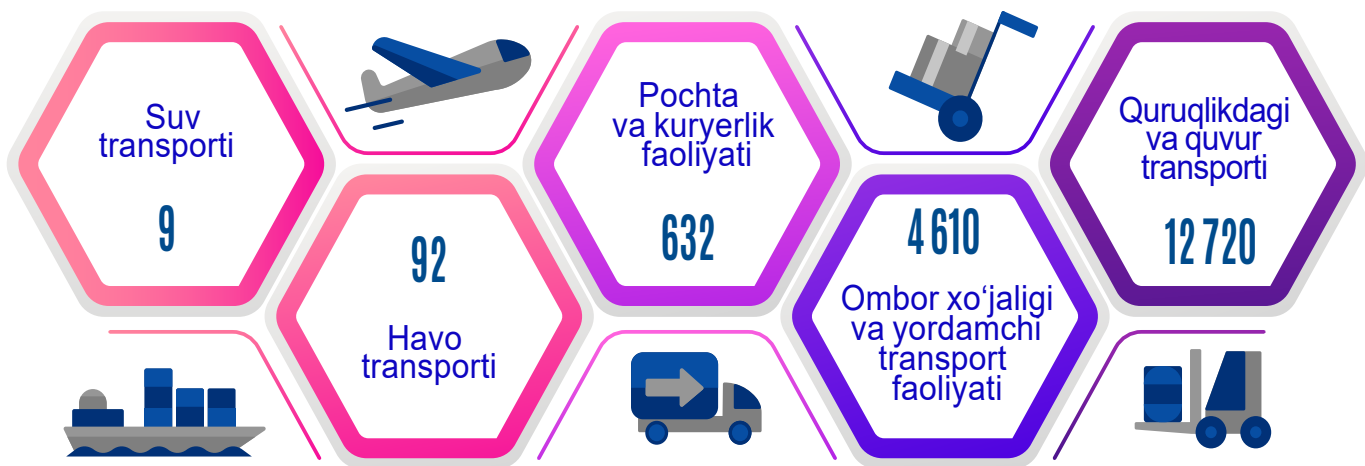
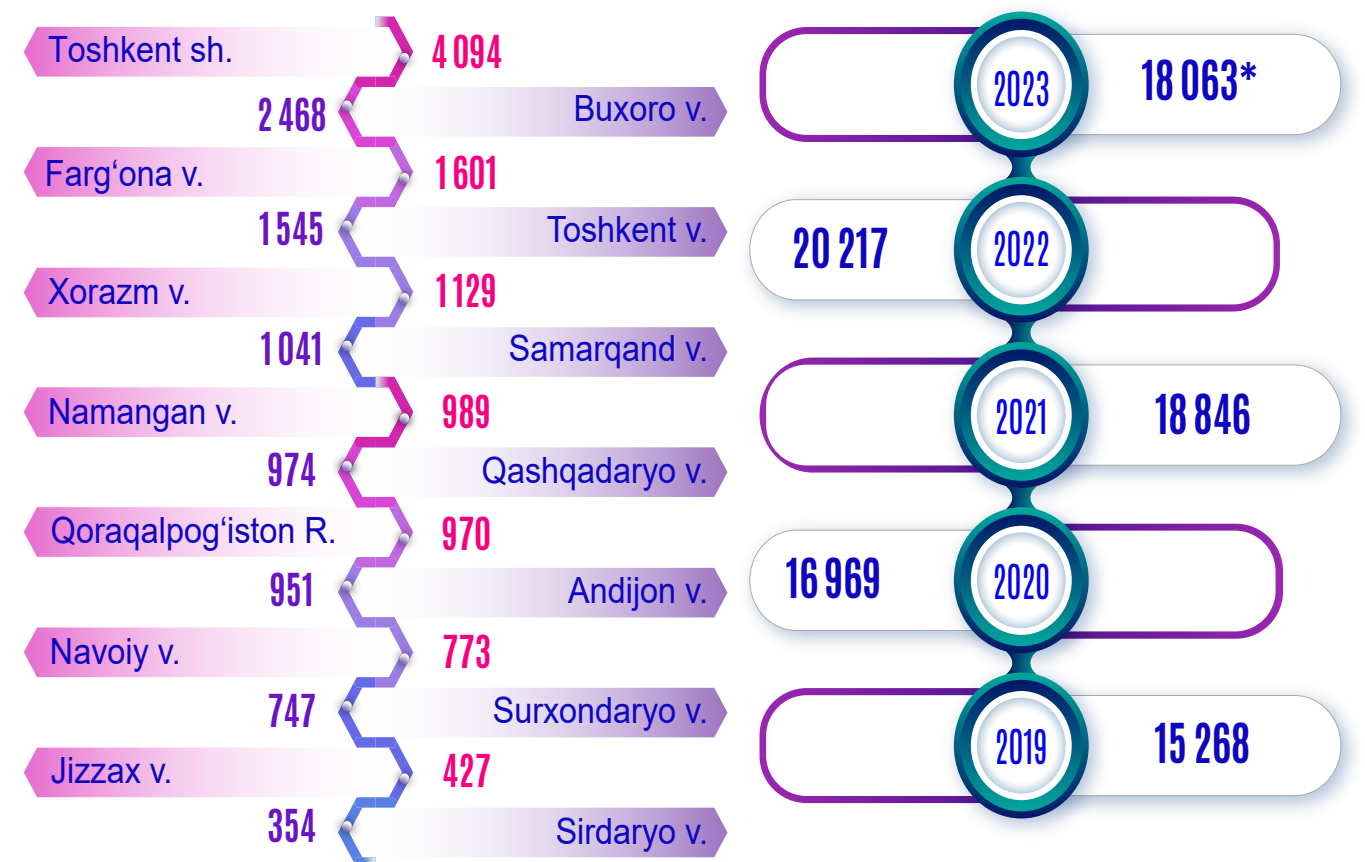
Yo'nalishlar bo'yicha tahlil shuni ko'rsatdiki:

- ushbu sohadagi korxonalar sonining **94,9 %** i sog'liqni saqlash yo'nalishiga to'g'ri keladi;
- yashash uchun joy bilan ta'minlangan holda parvarishlash yo'nalishidagi korxonalar soni **2,8 %** ni tashkil etdi;
- yashash uchun joy bilan ta'minlanmagan holda ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish yo'nalishidagi korxonalar soni ushbu sohaning **2,3 %** ini tashkil etdi.

2023-yil 1-noyabr holatiga ko'ra, birlikda

Hududlar kesimida

Yillar kesimida soni

2023-yil 1-noyabr holatiga ko'ra, tashish va saqlash xizmatlari sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar, jami respublikada faoliyat ko'rsatayotgan korxonalarning **3,7 %** ulushini tashkil etdi.

Tashish va saqlash xizmatlarining yo'nalishlari bo'yicha tahlillar shuni ko'rsatdiki:

- quruqlikdagi va quvur transporti yo'nalishida faoliyat ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni **70,4 %** ni tashkil etdi;
- ombor xo'jaligi va yordamchi transport yo'nalishidagi korxonalar soni **25,5 %** ni;
- pochta va kuryerlik yo'nalishidagi korxonalar soni **3,5 %** ni;
- havo transporti yo'nalishidagi korxonalar soni **0,5 %** ni tashkil etgan;
- suv transporti yo'nalishidagi korxonalar soni **0,1 %** ni tashkil etgan.

Tadbirkorlik subyektlarining tashkiliy-huquqiy shakli bo‘yicha umumiy ma’lumot

2023- yil 1- noyabr holatiga ko‘ra, birlikda

Tadbirkorlik subyektlari soni

Tadbirkorlik subyektlarining jamiga nisbatan ulushi (foizda)

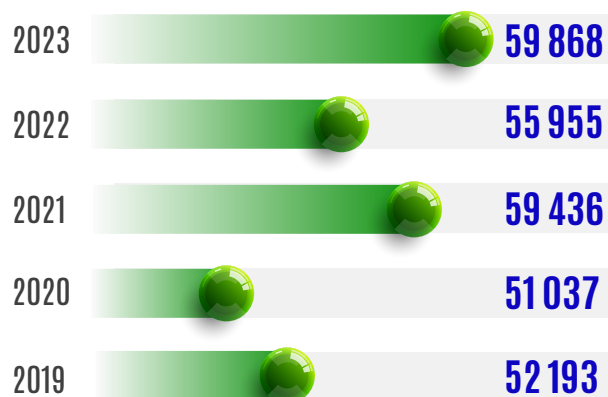
Tashkiliy-huquqiy shakl deganda, subyekt tomonidan mulkning biriktirilishi, shakllantirilishi va undan foydalanish usuli hamda uning bundan kelib chiquvchi huquqiy holati va faoliyat maqsadi tushuniladi. Shuningdek, quyidagilar bilan bog‘liq masalalarni hal qilishda foydalaniladi:

- xo‘jalik yurituvchi subyektlar to‘g‘risidagi ma’lumotlarni o‘z ichiga olgan registr, reyestr va kadastrlarning axborot resurslarini shakllantirish;
- tashkiliy-huquqiy shakllar doirasida statistika ma’lumotlarini ishlab chiqish;
- idoralararo axborot almashinishini ta’minlash;
- ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarni va hodisalarni tahlil qilish va prognozlashtirish.

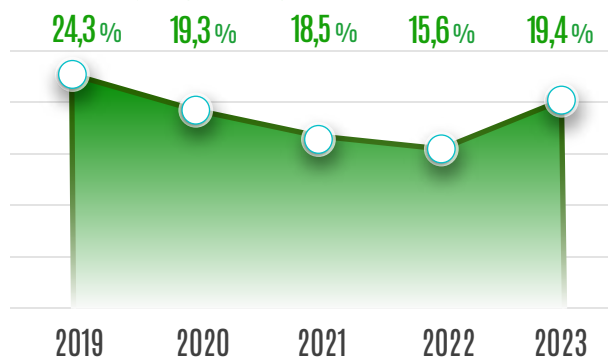

2023- yil yanvar-oktabr holatiga ko'ra, birlikda

Yillar kesimida soni

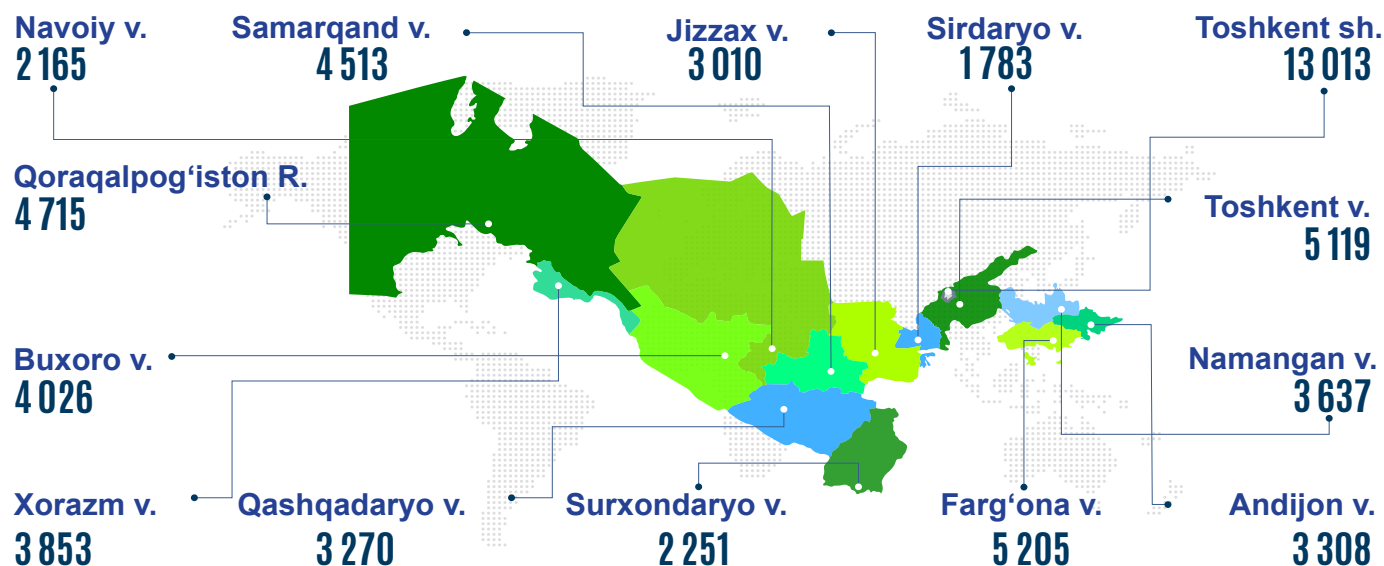
Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko'rsatayotganlarga nisbati

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

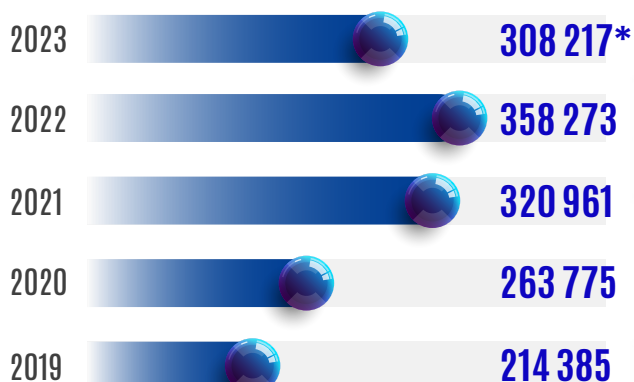
Hududlar kesimida

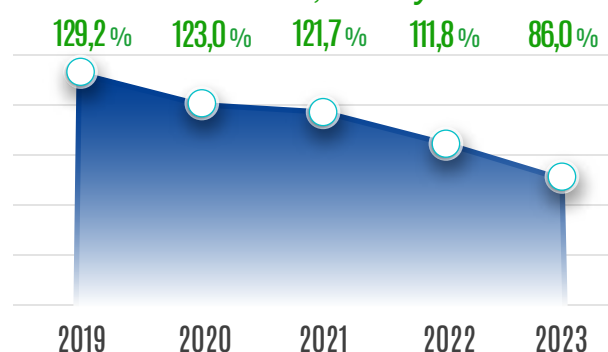
Mas'uliyati cheklangan jamiyat – bir yoki bir necha shaxs tomonidan ta'sis etilgan, ustav fondi (ustav kapitali) ta'sis hujjatlari bilan belgilangan miqdorda ulushlarga bo'lingan xo'jalik jamiyati hisoblanadi. Mas'uliyati cheklangan jamiyatning ishtirokchilari uning majburiyatlari bo'yicha javobgar bo'lmaydilar va jamiyat faoliyati bilan bog'liq zararlar uchun o'zlari qo'shgan hissalar qiymati doirasida javobgar bo'ladilar. Mas'uliyati cheklangan jamiyatning o'z hissasini to'la qo'shmagan ishtirokchilari, jamiyat majburiyatlari bo'yicha har bir ishtirokchi hissasining to'lanmagan qismi qiymati doirasida solidar javobgar bo'ladilar.

2023- yil 1- noyabr holatiga ko'ra, birlikda

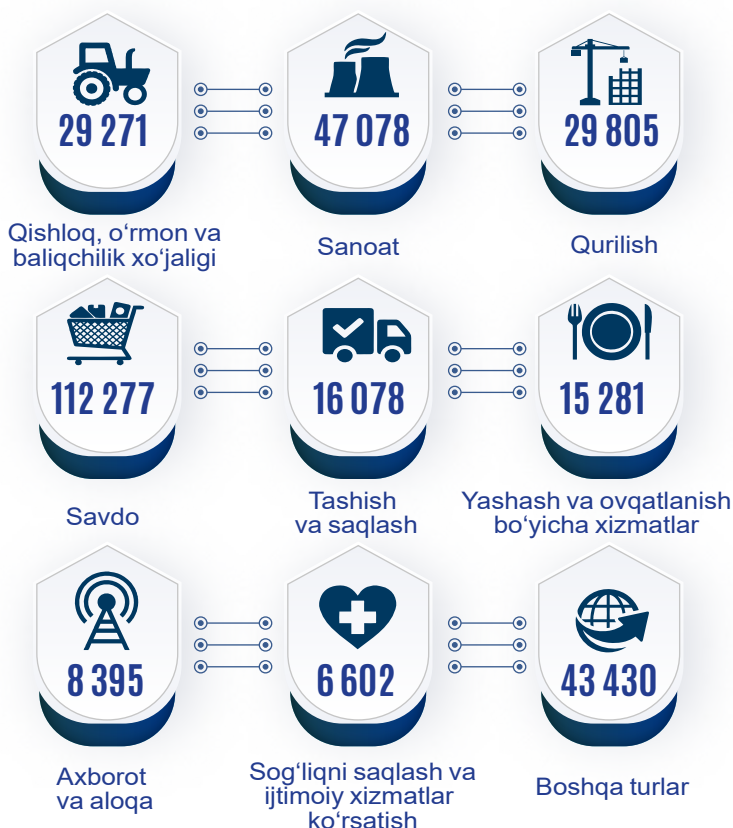
Yillar kesimida soni

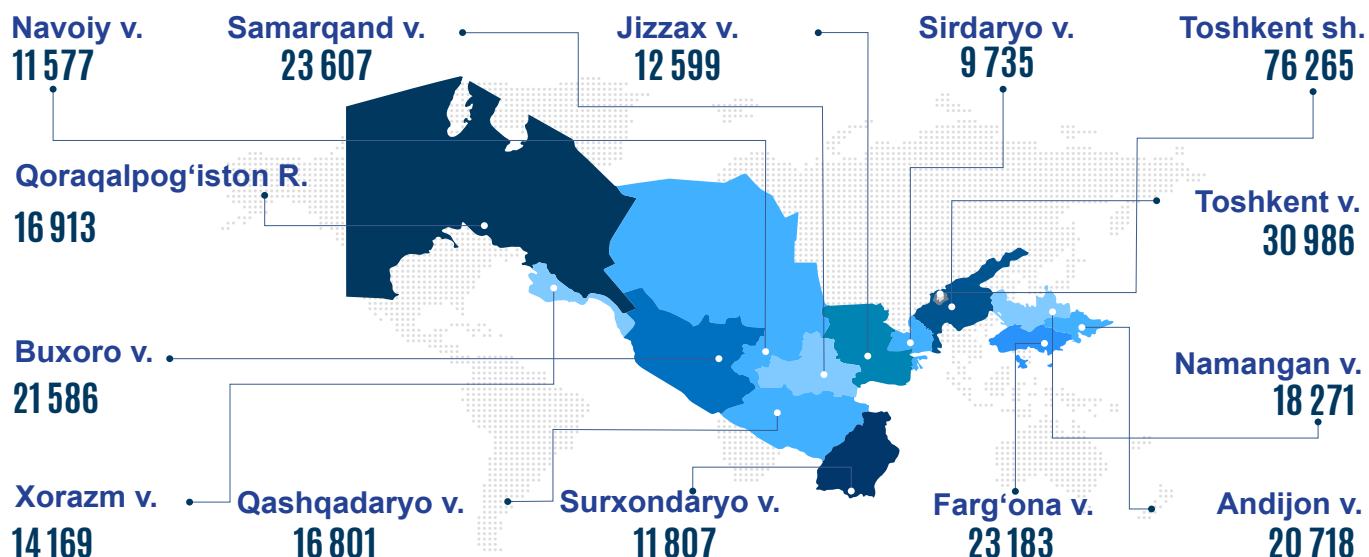
Yillar kesimida o'sish, kamayish sur'ati

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Hududlar kesimida

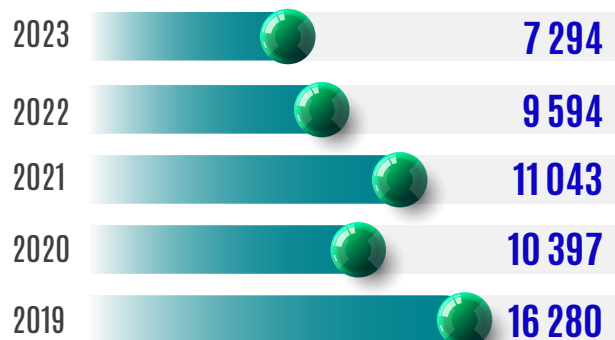
Amaldagi **426,3** mingta tijorat korxona va tashkilotlaridan **2023-yil 1-noyabr** holatiga ma'suliyati cheklangan jamiyatlar **308,2** mingtani tashkil etib, tashkiliy-huquqiy shakli bo'yicha korxonalar orasida birinchi o'rinda turadi. Shuni xulosa qilishimiz mumkinki, mazkur korxonalar mamlakatimizda tadbirkorlik faoliyatining eng ko'p tarqalgan shakli hisoblanadi.

Ularning iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha taqsimlanishi (umumiy sonidagi ulushi) quyidagicha bo'ldi: savdo – **36,4 %**, sanoat – **15,3 %**, qurilish – **9,7 %**, qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi – **9,5 %** ni tashkil etdi.

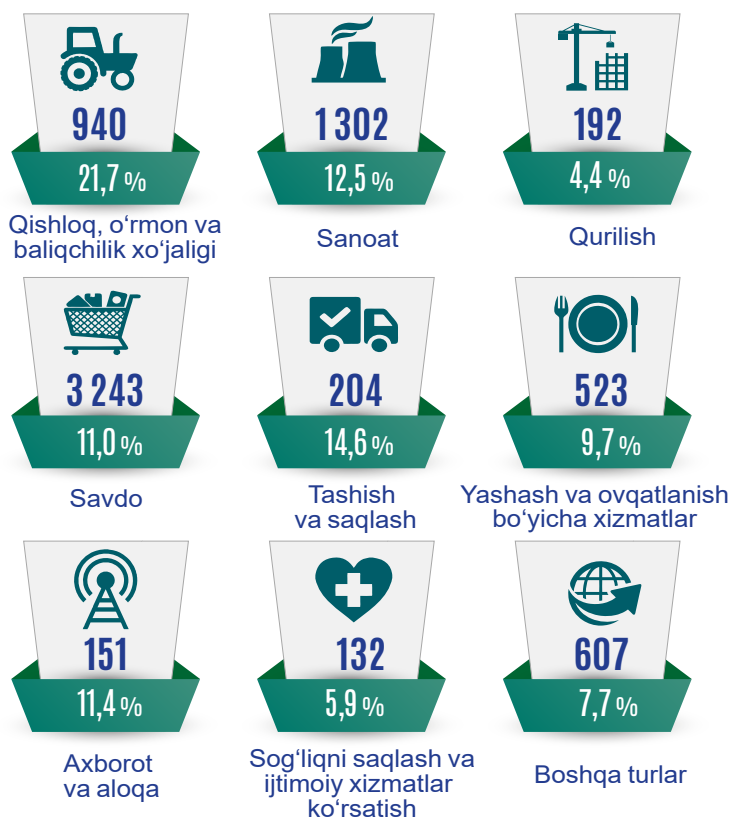
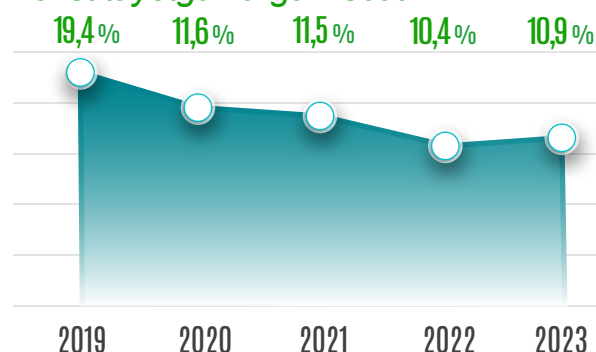
2023- yil yanvar-oktabr holatiga ko'ra, birlikda

Yillar kesimida soni

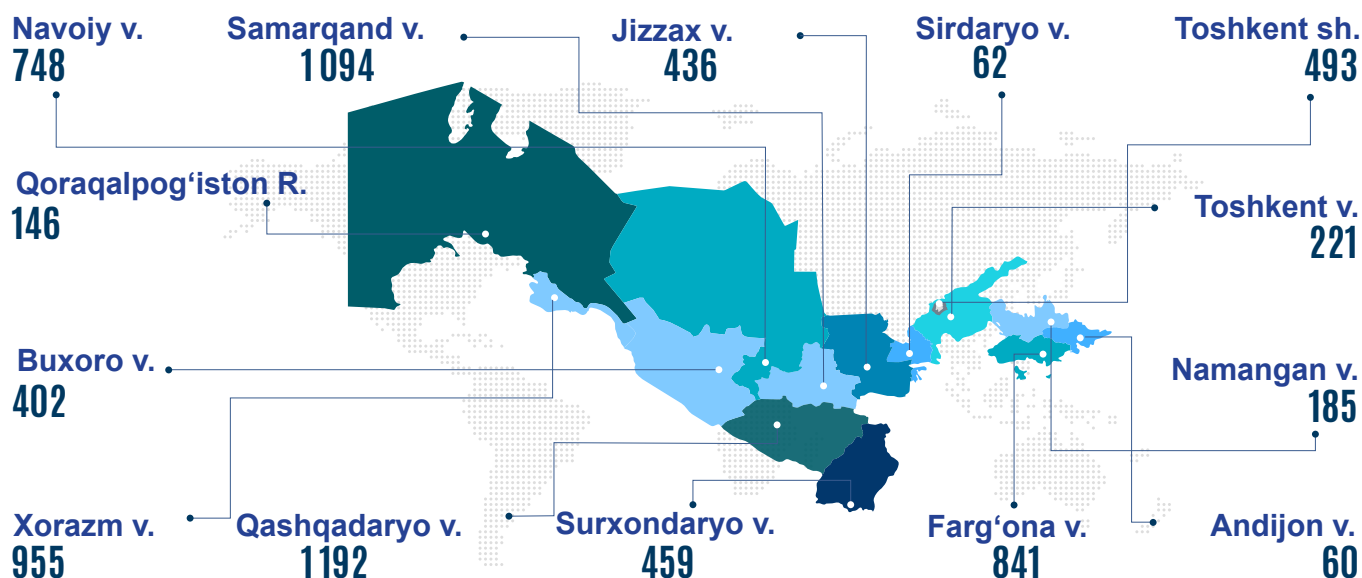
Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko'rsatayotganlarga nisbati

Hududlar kesimida

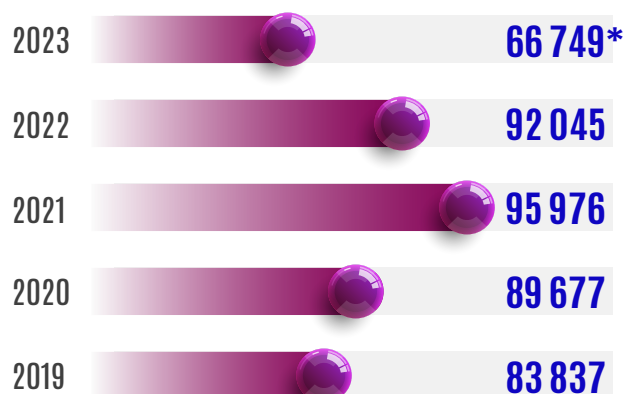
Xususiy korxona – mulkdor yagona jismoniy shaxs tomonidan tuzilgan va boshqariladigan tijoratchi tashkilot deb e'tirof etiladi. Xususiy korxona tadbirkorlik subyektlarining tashkiliy-huquqiy shaklidir.

Xususiy korxona o'z mulkida alohida mol-mulkka ega bo'ladi, o'z nomidan mulkiy va shaxsiy nomulkiy huquqlarga ega bo'lishi hamda ularni amalga oshirishi, majburiyatlarni bajarishi, sudda da'vogar va javobgar bo'lishi mumkin.

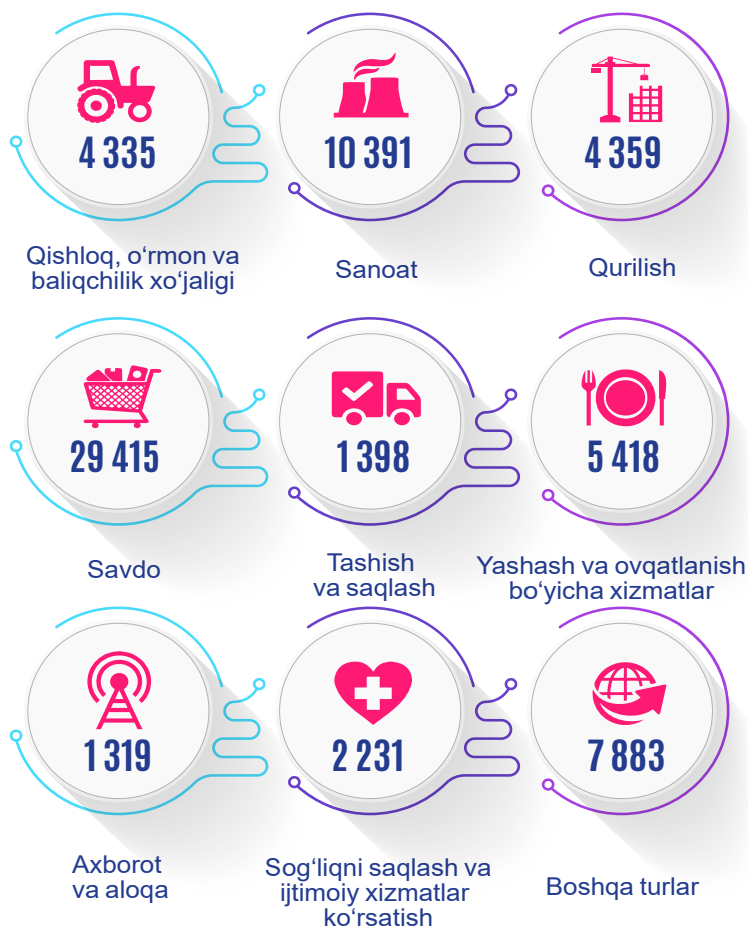
2023-yil yanvar-oktabr oylarida qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligida yangi tashkil etilgan xususiy korxonalar soni **2022-yilning** mos davriga nisbatan **111** taga, tashish va saqlash sohasida esa **86** taga ko'paygan.

2023- yil 1- noyabr holatiga ko'ra, birlikda

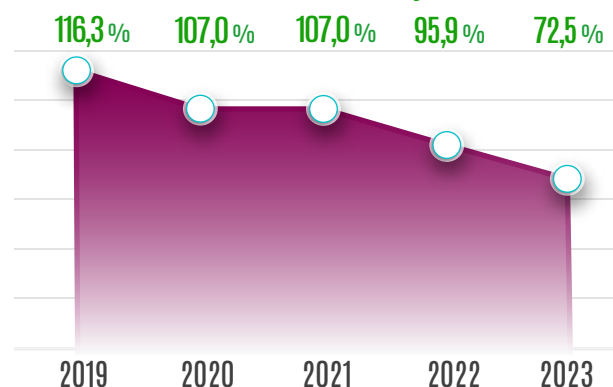
Yillar kesimida soni

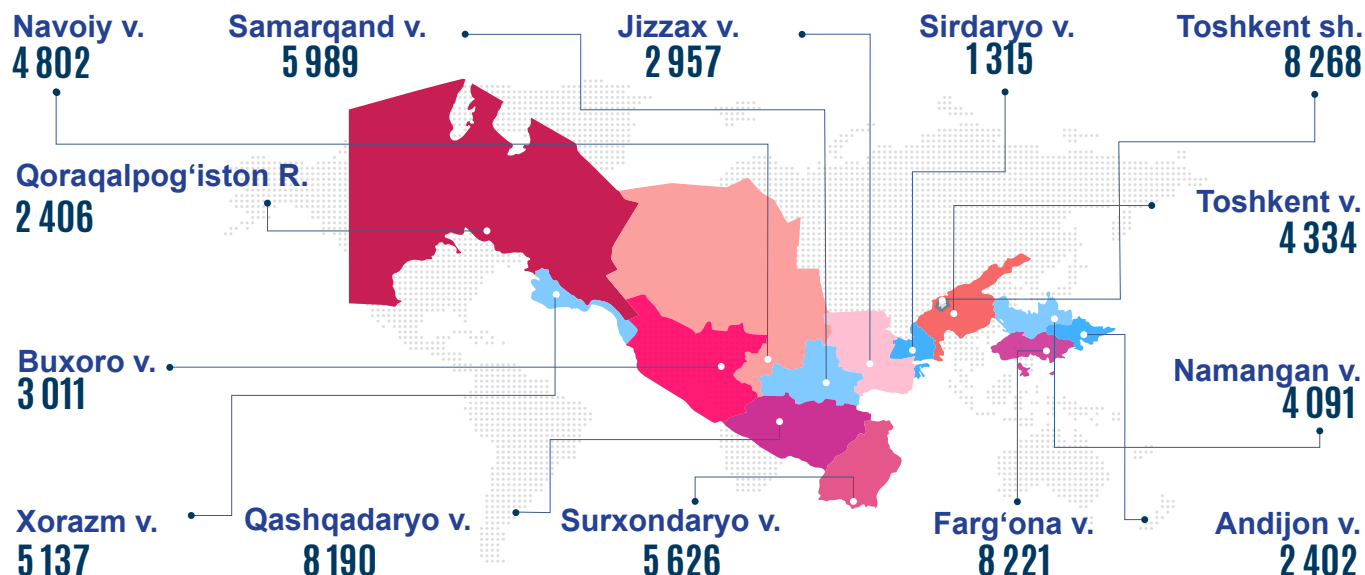
Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Yillar kesimida o'sish, kamayish sur'ati

Hududlar kesimida

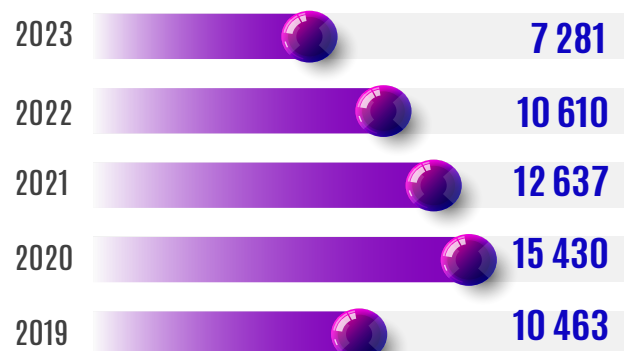

2023-yil 1-noyabr holatiga tashkiliy-huquqiy shakli bo'yicha faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar soni o'zaro taqqoslanganda, ikkinchi o'rinni xususiy korxonalar egallagan. Xususiy korxonalar sonining eng ko'pi quyidagi hududlarda qayd etilgan Toshkent shahrida – **8 268** ta, Farg'ona – **8 221** ta va Qashqadaryo viloyatida – **8 190** ta. Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha esa xususiy korxonalar quyidagicha taqsimlangan savdo sohasida – **29 415** ta, sanoat – **10 391** ta, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar sohasida – **5 418** ta va qurilish sohasida – **4 359** ta.

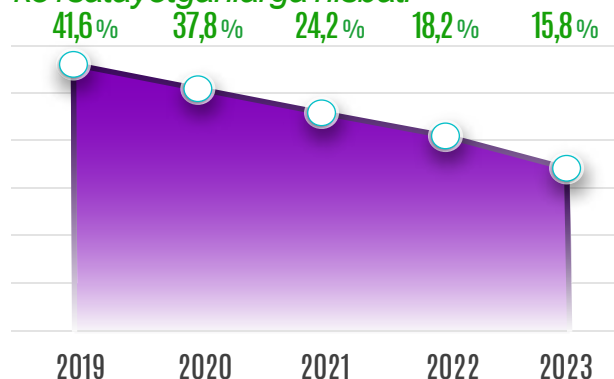

2023- yil yanvar-oktabr holatiga ko'ra, birlikda

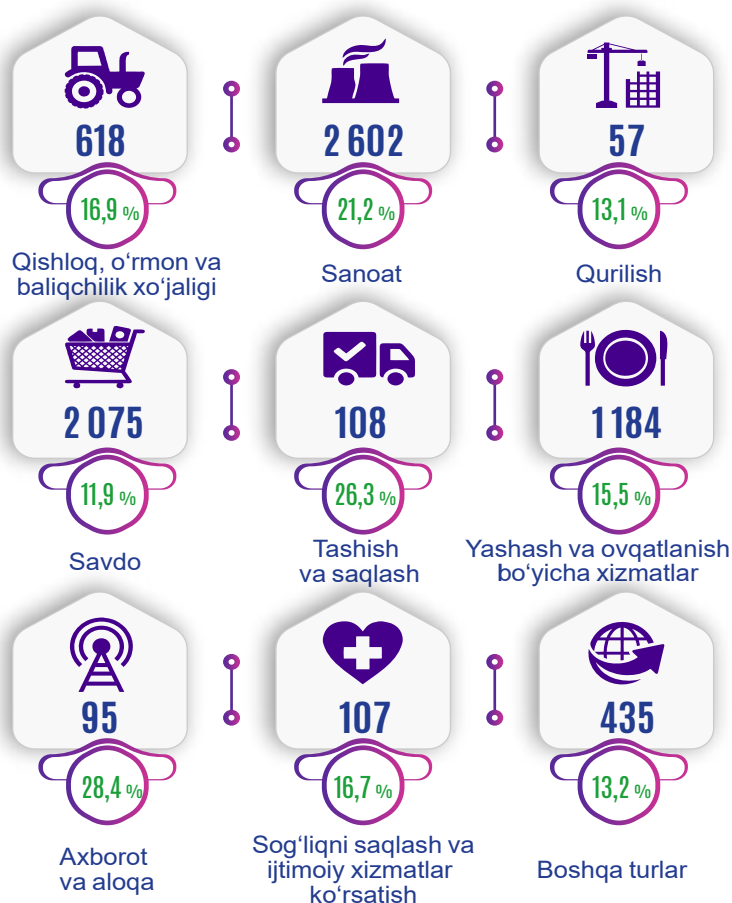
Yillar kesimida soni

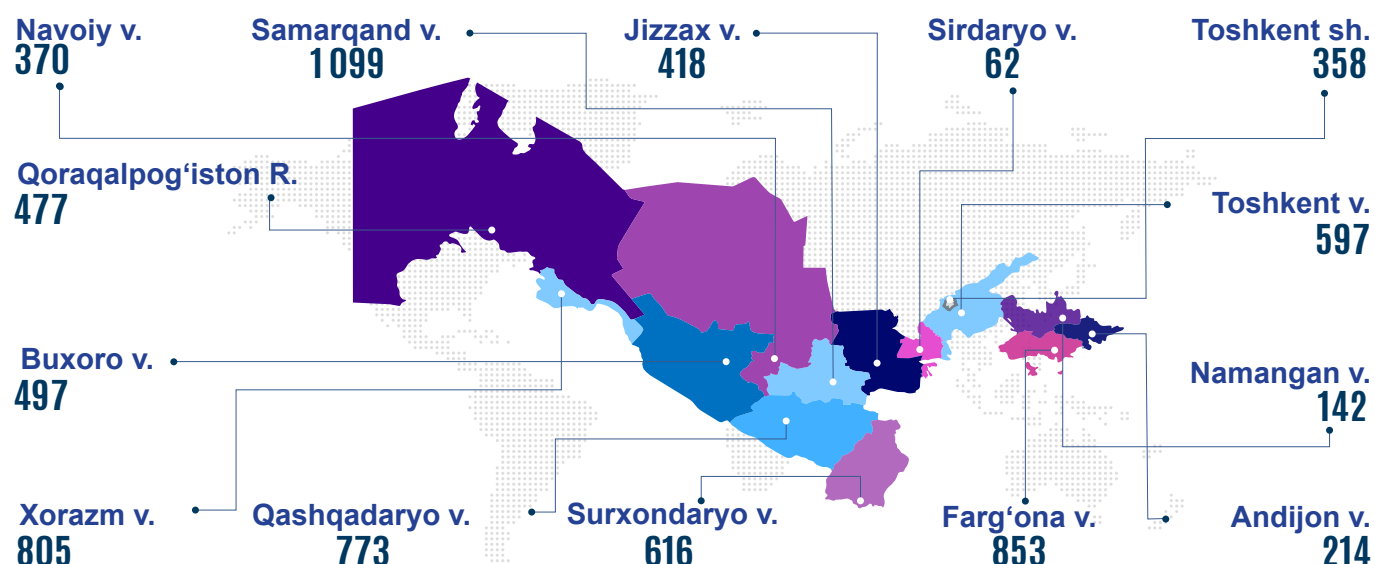
Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko'rsatayotganlarga nisbati

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Hududlar kesimida

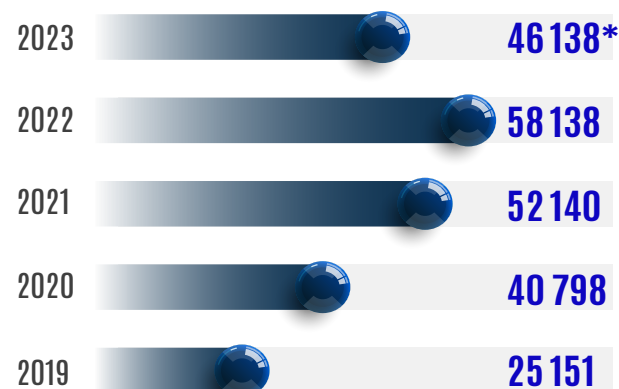

Oilaviy korxona – uning ishtirokchilari tomonidan tovarlar ishlab chiqarish (ishlar bajarish, xizmatlar ko'rsatish)ni amalga oshirish uchun ixtiyoriy asosda, oilaviy korxona ishtirokchilarining ulushli yoki birgalikdagi mulkida bo'lgan umumiy mol-mulk, shuningdek, oilaviy korxona ishtirokchilaridan har birining mol-mulki negizida tashkil etiladigan kichik tadbirkorlik subyektidir.

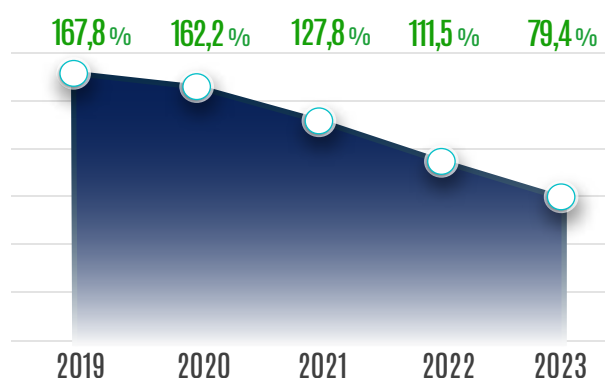
Oilaviy korxona faoliyati uning ishtirokchilari shaxsiy mehnatiga asoslanadi va tadbirkorlik subyektlarining tashkiliy-huquqiy shakllaridan biridir.

2023- yil 1- noyabr holatiga ko'ra, birlikda

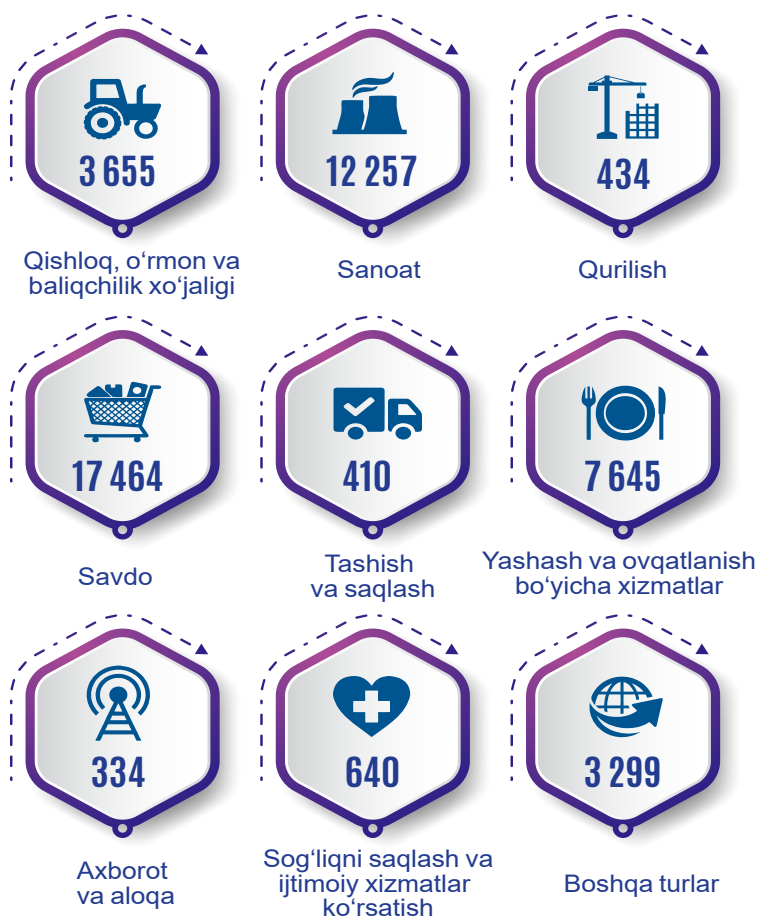
Yillar kesimida soni

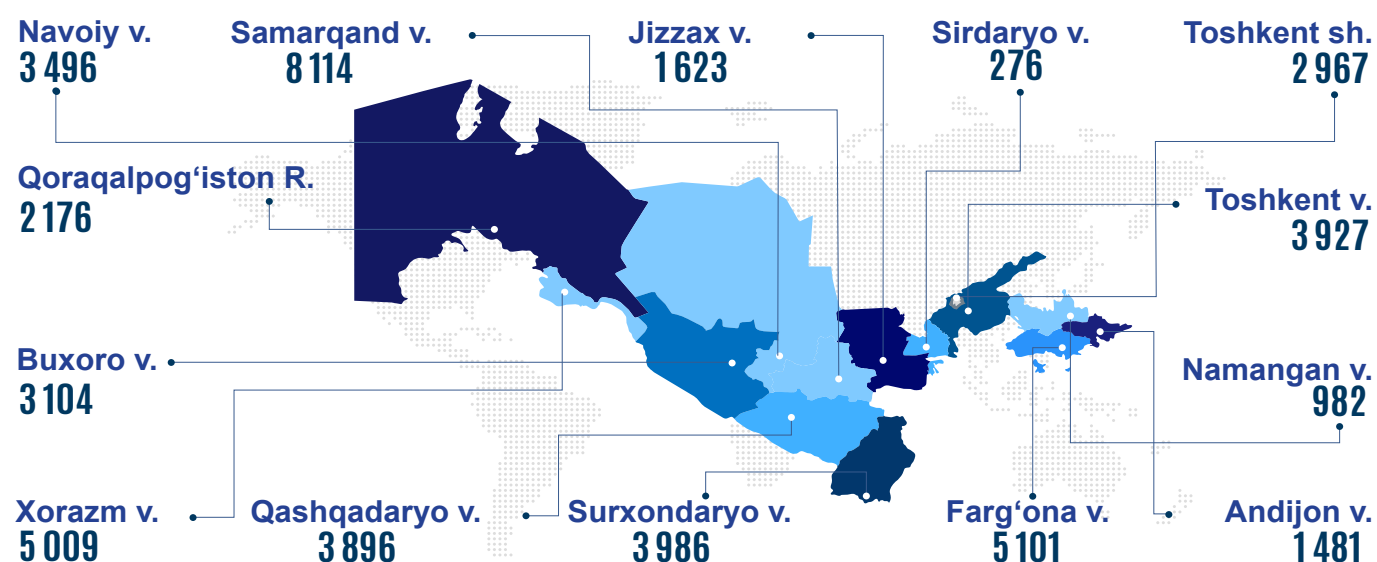
Yillar kesimida o'sish, kamayish sur'ati

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Hududlar kesimida

Yuridik shaxs sifatida davlat ro'yxatidan o'tib, faoliyat ko'rsatayotgan oilaviy korxonalar soni **2023-yil 1-noyabr** holatiga ko'ra **2020-yilning** mos davriga nisbatan **5 340** taga ko'paygan.

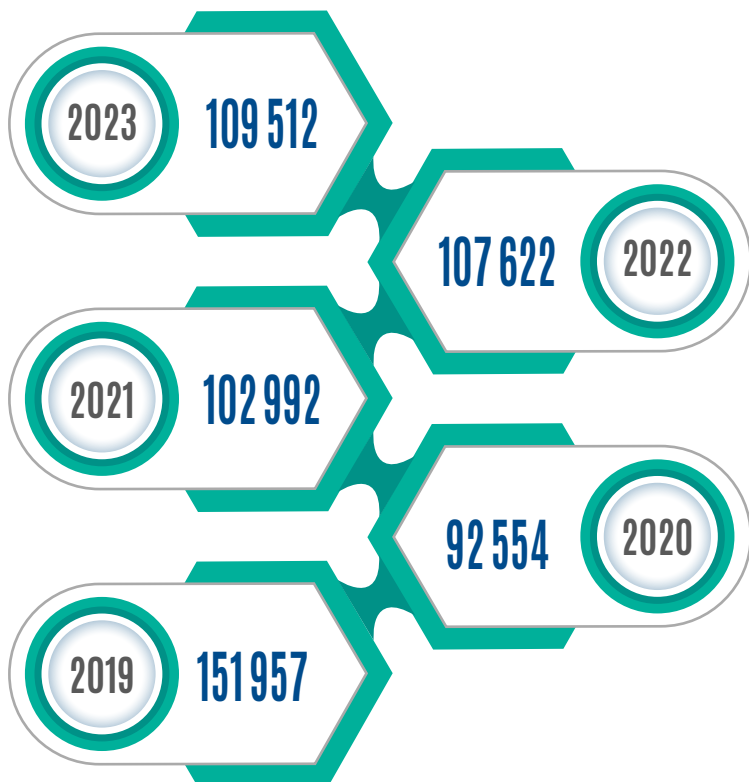
Bu esa quyidagi sohalardagi korxonalar: savdoda – **11 428** tadan **17 464** taga (o'sish **6 036** taga), yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar – **6 945** tadan **7 645** taga (o'sish **700** ta) sonining sezilarli oshishi bilan izohlanadi.

2023- yil 1- yanvar holatiga ko'ra, birlikda

Hududlar kesimida

Yillar kesimida soni

Qashqadaryo v.	15 007
Samarqand v.	13 181
Farg'ona v.	12 575
Andijon v.	9 166
Jizzax v.	9 083
Toshkent v.	8 260
Surxondaryo v.	7 932
Namangan v.	7 203
Buxoro v.	6 787
Qoraqalpog'iston R.	6 356
Sirdaryo v.	5 524
Xorazm v.	5 224
Navoiy v.	3 200
Toshkent sh.	14

Dehqonchilik va
chorvachilik, ovchilik
va bu sohalarda
xizmat ko'rsatish

Ushbu bo'limning asosiy yo'nalishlari mavsumiy va ko'p yillik ekinlar yetishtirish, dehqonchilik chorvachilik va ovchilik bo'lib, ular ushbu sohadagi korxonalar umumiy sonining **96,8 %** ini tashkil qiladi.

O'rmonchilik va
yog'och tayyorlash

Ushbu bo'limning eng muhim yo'nalishlari yog'och tayyorlash, yog'och bo'lmagan o'rmon mahsulotlarini yig'ish bo'lib, ular ushbu sohadagi korxonalar umumiy sonining **0,1 %** ini tashkil qiladi.

Baliq ovlash va
akvakultura

Baliq ovlash, baliq va akvakultura bo'limining asosiy faoliyat turi bo'lib, ular qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi sohasidagi jami korxonalar sonining **3,1 %** ini tashkil qiladi.

Yangi tashkil etilgan chet el investitsiyalari ishtirokidagi korxona va tashkilotlar to'g'risida ma'lumot

2023- yil yanvar-oktabr holatiga ko'ra, birlikda

Yillar kesimida soni

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko'rsatayotganlarga nisbati

Hududlar kesimida

1201	Toshkent sh.	Andijon v.	43
309	Toshkent v.	Buxoro v.	31
95	Samarqand v.	Navoiy v.	30
94	Farg'ona v.	Xorazm v.	24
51	Surxondaryo v.	Qashqadaryo v.	21
47	Sirdaryo v.	Qoraqalpog'iston R.	21
44	Namangan v.	Jizzax v.	19

Chet el investitsiyalari ishtirokidagi korxonalar – korxonaning ustav jamg'armasida norezidentlar, chet el yuridik shaxslari (chet el firmalarining filial va bo'linmalari), chet el fuqarolari va fuqaroligi bo'lmagan shaxslar mulki ishtirokidagi korxonalar hisoblanadi.

Mamlakatimizda xalqaro iqtisodiy hamkorlikni rivojlantirish bo'yicha olib borilayotgan jadal ishlar natijasida, xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi korxonalarning soni sezilarli darajada oshib borayotganligini ko'rishimiz mumkin.

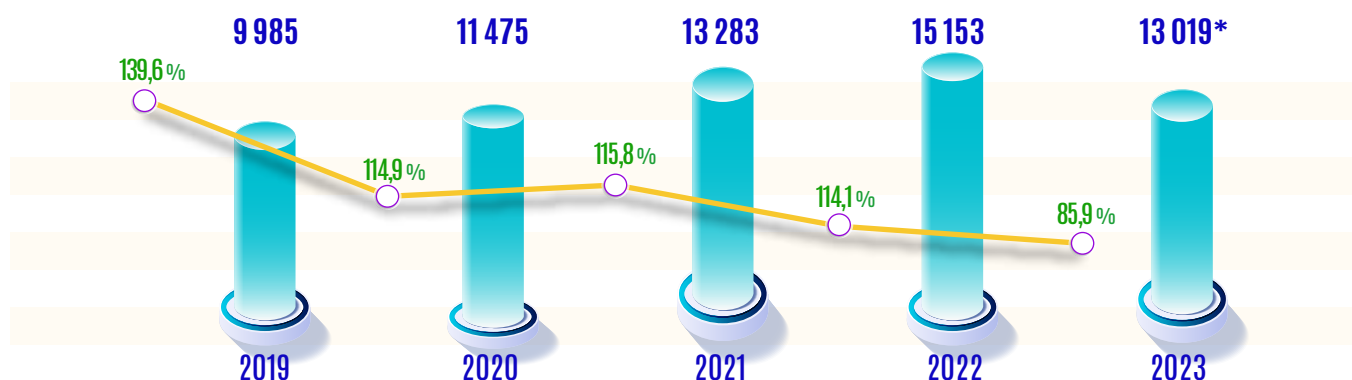
2023-yil yanvar-oktabr oylarida chet el investitsiyalari ishtirokidagi yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar sonining o'sish sur'ati **2021-yil**ning mos davri bilan solishtirilganda **106,5 %** ni tashkil etdi.

2023- yil 1- noyabr holatiga ko'ra, birlikda

Yillar kesimida soni

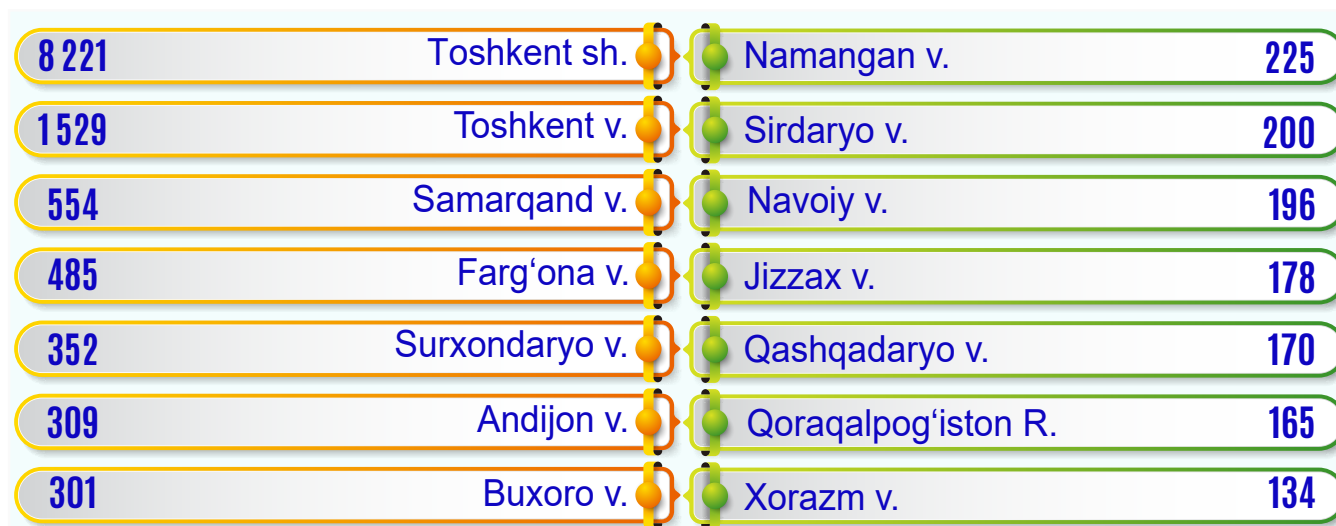
Yillar kesimida o'sish, kamayish sur'ati

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Hududlar kesimida

Keyingi besh yilda chet el investitsiyalari ishtirokida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar soni **1,3** barobarga oshdi.

Yetakchi o'rinni **2 854** ta korxonada to'liq yoki qisman ulushi mavjud bo'lgan Rossiya Federatsiyasi egallagan. Bu respublikada chet el investitsiyalari ishtirokida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar umumiy sonining **21,9 %** ulushini tashkil etadi. Shuningdek, O'zbekiston iqtisodiyotiga o'z kapitalini kiritayotgan Xitoy (ulushi **15,6 %**), Turkiya (ulushi **13,6 %**), Qozog'iston (ulushi **7,4 %**) va Janubiy Koreya (ulushi **5,4 %**) davlatlari ham yetakchilar hisoblanishadi.

2023- yil yanvar-oktabr holatiga ko'ra, birlikda

O'zbekistonda iqtisodiy o'sishni jadallashtirish, xalqaro aloqalarni kengaytirish va to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar uchun qulay huquqiy muhit yaratish bo'yicha keng qamrovli iqtisodiy va ijtimoiy islohotlar olib borilmoqda. Mamlakatning strategik geografik joylashuvi, boy va xilma-xil tabiiy resurslari o'sish uchun ulkan imkoniyatlarni namoyon etadi. O'zbekiston hukumati o'z fuqarolarining farovonligini oshirish, biznesni rivojlantirish va zamonaviy texnologiyalarni joriy etishni rag'batlantirish maqsadida, chet el investitsiyalarini ko'paytirishga ustuvor ahamiyat berilmoqda.

2023- yil 1- noyabr holatiga ko'ra, birlikda

O'zbekistonning yangi tashqi siyosatini asosiy xususiyatlari bu ochiqlik, uzoq muddatli barqaror rivojlanishning ustuvor yo'nalishlariga e'tibor berish, qo'shni davlatlar bilan yaxshi qo'shnichilik munosabatlarini mustahkamlash, xalqaro hamkorlikni beg'araz asosda kengaytirishdir.

Buning samarasida, bugungi kunda O'zbekiston iqtisodiyotining turli tarmoqlarida tadbirkorlik faoliyatini yuritish va investitsiyalarni jalb qilish uchun zarur bo'lgan ichki sharoitlarni yaratish jarayonini rag'batlantirishga qaratilgan izchil islohotlar amalga oshirilayotgani kuzatilmoqda.

Shuningdek, chet el investitsiyalari ishtirokidagi faoliyat ko'rsatayotgan jami korxonalar **13 019** ta bo'lib shundan **4 822** tasi qo'shma va **8 197** tasi xorijiy korxonalar hisobiga to'g'ri keldi.

2023- yil 1- noyabr holatiga ko'ra, birlikda

qo'shma korxonalar

xorijiy korxonalar

Mamlakatimizda to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalarni jalb qilish uchun eng qulay investitsiya muhitini yaratish maqsadida iqtisodiyotni liberallashtirish, tadbirkorlik subyektlari faoliyatiga aralashuvni cheklash, litsenziyalash va ruxsat berish tartib-taomillarini qisqartirish va soddalashtirish, investitsiyalardan erkin foydalanishni ta'minlash shuningdek, hududlarda zarur infratuzilmani yaratish bo'yicha keng ko'lamli chora-tadbirlar amalga oshirildi. Natijada har yili xorijiy sarmoya ishtirokidagi korxonalar ko'payib bormoqda.

2023-yil 1-noyabr holatiga xorijiy investitsiyalar ishtirokida ro'yxatga olingan korxonalar soni o'tgan yilning mos davriga nisbatan **2 334** taga ko'payib, **17 958** tani tashkil etdi.

2023- yil 1- noyabr holatiga ko'ra, birlikda

qo'shma korxonalar

xorijiy korxonalar

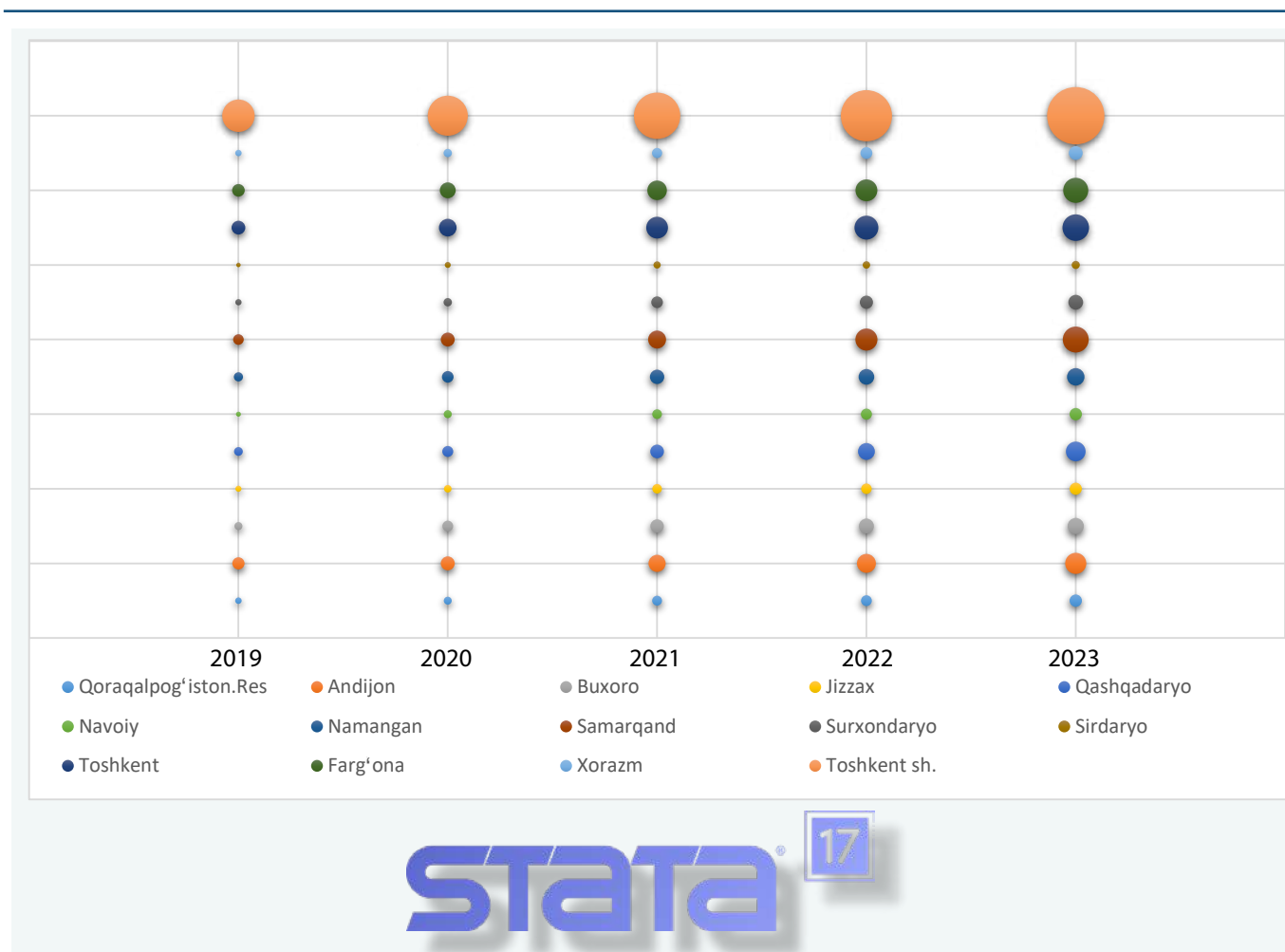

So'nggi yillarda O'zbekiston iqtisodiyotni jadal o'zgartirishni boshdan kechirdi va xalqaro hamjamiyatda ochiqlik, innovatsiya va biznes va sarmoyaviy to'siqlarni bartaraf etishda qat'iylik timsollaridan biri sifatida tobora ko'proq e'tirof etilmoqda.

Demak, xorijiy investitsiyalari ishtirokidagi korxonalar sonining ko'payishi, avvalambor, mamlakatdagi siyosiy barqarorlik va investitsiya faoliyatining huquqiy asoslari takomillashtirilgani bilan bog'liq.

(dehqon va fermer xo'jaliklarisiz, 1- yanvar holatiga ko'ra, birlikda)

Kichik tadbirkorlik subyektlari bozor iqtisodiyoti uchun muhim ahamiyatga ega, chunki ular mamlakatning barqaror iqtisodiy o'sish drayveri sifatida harakat qilishadi. Yangi mahsulot va xizmatlarni ishlab chiqarish orqali ular yangi ish o'rinlarini yaratadilar, bu esa pirovardida iqtisodiy rivojlanishning tezlashishiga olib keladi. Demak, kichik tadbirkorlikni rag'batlantiruvchi va qo'llab-quvvatlovchi davlat siyosati iqtisodiy o'sishni ta'minlashda muhim ahamiyatga ega hisoblanadi. Shuningdek, ustuvor yo'nalishlardan-erkin bozor mexanizmlarini joriy qilish, sog'lom raqobat va xususiy mulk daxlsizligini ta'minlash, kichik tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlashda alohida o'rin egallashi kerak.

Tadbirkorlik subyektlarining sezilarli o'sishini faoliyat ko'rsatayotgan kichik tadbirkorlik subyektlari sonining **2014-yil 1-yanvar** holatiga **189,9** mingtadan–**2023-yil 1-yanvar** holatiga ko'ra **523,6** mingtaga ortgani bilan ifodalash mumkin.

Milliy iqtisodiyotni jadal rivojlantirish va yuqori o'sish sur'atlarini ta'minlash **2022-2026-** yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasini yettita ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

Korxona va tashkilotlarning yagona davlat registri – real vaqt rejimida yangilab boriladigan ma'lumotlardan iborat bo'lgan axborot-ma'lumotnoma tusidagi avtomatlashtirilgan tizim hisoblanib, yagona klassifikatsiyalar tizimi asosida korxonalar va tashkilotlarning davlat hisobini va ularni identifikatsiyalashtirishni ta'minlaydi.

Ro'yxatga olingan – ro'yxatdan o'tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro'yxatidan o'tkazilgan hamda yuridik shaxslarning davlat reestrda mavjud bo'lgan yuridik shaxslar (faoliyati tugatilgan yuridik shaxslardan tashqari).

Faoliyat ko'rsatayotgan – ro'yxatdan o'tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro'yxatidan o'tkazilgan hamda moliya-xo'jalik faoliyatini amalga oshirmayotganligi yoki tugatish jarayonida ekanligi to'g'risidagi ma'lumot kelib tushmagan yuridik shaxslar.

Yangi tashkil etilgan – ro'yxatdan o'tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda yuridik shaxslarning davlat reestriga yangidan kiritilgan yuridik shaxslar.

Yuridik shaxslarning faollik darajasi – O'zbekiston Respublikasi Prezidentining **2019- yil 7-iyundagi PF-5739-son** hamda **2022- yil 20-apreldagi PF-113-son** Farmonlari va Vazirlar Mahkamasining **2019- yil 21- avgustdagi 704-son** qarori bilan:

- tijorat korxonalari hisobiga 9 oy davomida pul mablag'lari tushmaganligi yuzasidan banklar davlat soliq organlarini tizim orqali xabardor qilishi;

- shundan so'ng, davlat soliq organlari taqdimnomasiga asosan, Davlat xizmatlari markazlari korxonani harakatsiz holatga o'tkazadi va bu haqida davlat reyestriga hamda Tizimga tegishli yozuv kiritadi.

Kichik korxona va mikrofirmalar – O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining **2016- yil 24-avgustdagi** "Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o'tish chora-tadbirlari to'g'risida" **275- son** qarorining 1- ilovasiga muvofiq, kichik tadbirkorlik subyektlariga tegishli bo'lgan korxonalar va tashkilotlar.

Chet el investitsiyalari ishtirokidagi korxonalar – norezidentlar ishtirokidagi korxonalar, xorijiy yuridik shaxslar (xorijiy firmalarning filiallari va bo'limlari), korxonaning ustav fondida chet el fuqarolari va fuqaroligi bo'lmagan shaxslar ishtirok etgan korxonalar.

Ma'lumotlar O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligining Davlat xizmatlari markazi ma'lumotlar bazasi asosida **2023- yil 1-noyabr** holatiga ko'ra (fermer va dehqon xo'jaliklarisiz) shakllantirildi.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTI HUZURIDAGI
STATISTIKA AGENTLIGI

Orqaga qaytish

Korxona va tashkilotlar to'g'risida ma'lumot

STIR kodini kiritib

Agar tashkiloting hisob raqami bo'lsa, raqamni bosing

2 kv. 2. 3

Raundagi kodni kiritib

Ochish

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi
2023 yil

Korxona va tashkilotlarning yagona davlat registri

Tashqi foydalanuvchilar, bevosita O'zbekiston
Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligining
www.stat.uz rasmiy saytida real vaqt rejimida,
so'ralayotgan yuridik shaxsning (STIR) kodini kiritib,
axborotlarni bepul olishlari mumkinligi belgilab qo'yilgan.

**Statistik registrnlarni yuritish
va tizimli xizmat
ko'rsatish boshqarmasi
Tel.: 71 202-80-90 (91)**